

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Eno leto hitlerjanstva.

Predzadnji dan januarja je preteklo leto, odkar je narodni socializem s Hitlerjevim državnim kanclerstvom prevzel oblast v Nemčiji. Dne 30. januarja 1933 je bil Hitler imenovan za državnega kanclerja. To je prišlo iznenada za inozemstvo, pa tudi za širše kroge v Nemčiji. Kaj je pri tej velevažni spremembi odločevalo, je zagrnjeno s kopensko tajnostjo. Govorilo se je o tem, da so takrat častniki nemškega Reichswehra pripravljali nekako zaroto zoper Hitlerja. Koliko je resnice na teh govoricah, se doslej vsaj v inozemstvu ni moglo ugotoviti.

Bilanca enega leta hitlerjanstva na vladi za narodno-socialistično stranko ni ugodna. Mi smo toliko objektivni, da priznamo, da v enem letu ne more nobena stranka oživitviti svoj program tako, da bi se mogla izreči dokončna sodba. Vendar pa enoletna doba zadostuje, da se pokaže duh, ki tiči za besedami programa, da se v določenih obrisih začnejo črtati smernice, ki se bo v njih gibalo strankino delovanje v notranji in zunanji politiki. In vprav v tem smislu je treba poudariti: narodni socializem je veliko obetal in veliko hujskal. Obete ni izpolnil, s hujskanjem pa nadaljuje.

Adolf Hitler je kmalu potem, ko je dobil oblast v roke, opredelil svojo četrletko, svoj program za 4 leta. Kot nalogo 1. leta je določil: odstranitev brezposelnosti, ustvaritev podlage za izvedbo socialnega programa stranke, ter očiščenje uprave v državi in v deželah. Nemško ljudstvo se bo osvobodilo suženjstva versajske mirovne pogodbe. Ustvarilo se bo edinstvo nemškega ljudstva. Ta četrletka, ki je bila kot program proglašena ne samo o priliki volitev, marveč tudi po volitvah kot delovni program ljudstvu odgovorne vlade, sme služiti kot merilo za presojo narodno-socialističnih vladnih uspehov.

Kar se tiče števila brezposelnih, je to število v Nemčiji od 1. januarja do 31. decembra 1933 padlo od 5.7 milijonov na 4 in pol milijona. Število tistih, ki živijo kot brezposelni od državne podpore, znaša po najnovejših zanesljivih podatkih 16 milijonov. O kakšni odstranitvi brezposelnosti ni niti sledu. Majhen uspeh, ki se je dosegel, je bil dosežen tako, da je 400.000 možkih bilo sprejetih v napadalne oddelke in druge formacije narodno-socialistične stranke, katere sedaj vzdržuje država. Veliko izdaje država tudi za delovno

oskrbo (da oskrbi brezposelne z delom). V to svrhu sta bili obljubljeni iz državne blagajne 2 milijardi mark, od katerih je doslej bilo izplačanih 600 milijonov.

Osebnostno gospodarstvo nazaduje. Objube, katere so se dale nemškemu kmetu, se niso izpolnile; gmotno stanje kmeta ni nič boljše ko prej. Agrarna reforma ni izvedena, o notranji kolonizaciji (naselitvi) še tudi ni nobene sledu. Od industrij so nekoliko napredovale težka, tekstilna in industrija z usnjem, vse druge so nazadovale. Nemška zunanja trgovina je padla po obsegu in vrednosti izvoženega blaga. Ta trgovina sedaj komaj prispeva 400 milijonov mark k odplačilu dolgov Nemčije inozemstvu. Izvoz v sovjetsko Rusijo je l. 1933 sicer še znašal po vrednosti 131 milijonov, sedaj pa vedno bolj pada.

V zunanji politiki izkazuje enoletna bilanca hitlerjanstva velike, skoro same pasive. Zunanji svet hitlerizmu ne zaupa, in to tem bolj, ker Nemčija ne čuje nič slišati o tem, da bi se pridružila drugim državam v njihovem stremljenju po razoroženju, marveč zahteva za se pravico, da svojo dosežanjo oboroženost pomnoži. Da bi ta svoj cilj dosegla, je izstopila iz Zveze narodov. Posledica je bila, da je Nemčija zapadla osamljenosti. Po Evropi se je razpredla mreža pogodb o nenapadanju. Nemška vlada se je krčevito trudila, da bi se iz te mreže osvobodila. Začela je pogajanja z različnimi državami, ki so po veliki večini ostala brezuspešna. Le s Poljsko se je posrečila sklenitev ne-

napadalne pogodbe. Zato pa bo hitlerizem za dobo 10 let moral opustiti napadanje poljskega koridorja (zveze) do morja.

Vsa veličina nevarnosti, ki pretili miru v Evropi od nemškega narodnega socializma, pa je izražena v nemško-avstrijskem sporu. Hitlerizem hoče Avstrijo Nemčiji pridružiti. Tla za to naj pripravi terorizem narodnih socialistov v Avstriji, ki z demonstracijami, požigi, uboji, metanjem bomb in drugimi nasilnimi sredstvi vplivajo ustrahovalno na ljudstvo, da bi ga prisilili k prikloplitvi hitlerjevski Nemčiji. Ta narodno-socialistična nasilna propaganda je Nemčijo doslej stala že nad 300 milijonov mark. Kljub protestom Evrope noče hitlerizem popustiti od te točke svojega programa. V svojem govoru, ki ga je imel Hitler na seji nemškega parlamenta ob 1. obletnici svoje vlade, je z ozirom na Avstrijo izjavil: »Zdi se mi samo po sebi razumljivo, da se ideja, ki je zgradila in globoko vzvalovila ves nemški narod, ne bo ustavila na meji sosedne države, ki je po krvi in po jeziku nemška, ki je v zgodovini pod imenom nemška vzhodna marka skozi dolga stoletja bila bistven del nemške države.«

Hitlerizem torej noče odmakniti svojih rok od Avstrije. On sanja san Velike Nemčije, v kateri bo sedanja Avstrija tvorila bistven del. In vprav v tem je velika nevarnost hitlerizma za ohranitev miru v Evropi. Avstrijsko vprašanje ni vprašanje Nemčije, marveč je vprašanje Evrope. Evropa ne more mirno gledati in tudi ne bo gledala, da bi država, ki je po svetovni vojni v novi obliki vznikla ob Donavi kot mednarodno jamstvo miru in sred-

K spremembi francoske vlade. Levo predsednik francoske republike Leblun, ki je poveril sestavo nove vlade radikalnemu socializmu Daladieru — desno.

stvo za ohranitev političnega ravnotežja v srednji Evropi, to svojo važno nalogo zavrгла s tem, da bi izginila v žrebu Velike Nemčije. Hitlerizem je s tem, da je, polagajoč račun o svojem eno-

letnem delu, iznova slovesno izpovedal svoj velikonemški pohlep po Avstriji, zopet svetu dokazal, da je največji ogroževalec miru med evropskimi narodi.

pot, ki ji je vsiljena po sedanjih razmerah.

Diktatura Heimwehra na Tirolskem. Tirolska vlada je zašla te dni v neprijeten položaj. Vodstvo tirolskega Heimwehra je postavilo tirolski vladi končno zahtevo, v kateri se je postavil Heimwehr na stališče, da vlada takoj napravi na Tirolskem red in mir. Če pa za to ni sposobna, potem naj prepusti Heimwehru, da on izvede do konca borbo proti narodno-socialističnim nasilnežem. Tirolska vlada se je obrnila na zvezno vlado na Dunaju, da bi zvezna vlada vplivala pri vrhovnem vodstvu Heimwehra, da se tirolski vladi prihrani ta sramota. Zvezna vlada na Dunaju pa pri vrhovnem vodstvu Heimwehra ni uspela in je danes sporočila tirolski vladi, da naj se podvrže diktaturi tirolskega Heimwehra. Od tedaj naprej vodi vso borbo proti narodnim socialistom na Tirolskem — tirolski Heimwehr.

Nova francoska vlada. Dne 30. januarja je sestavil radikal Daladier s pomočjo republikanske levice in neodvisnih socialistov vlado. Nova vlada sestoji iz 17 ministrov in 8 državnih podtajnikov. 15 članov vlade je pristahev radikalno-socialistične stranke. Neosocialisti so na svoji dopoldanski seji s 13 proti 19 glasovom odklonili vso vlado, ker se jim ni hotelo dati notrajnega ministrstva, ki so ga zahtevali za svojega poslanca Marqueta. Nova vlada je torej koncentracijska vlada in ne potrebuje podpore socialistov in neosocialistov.

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Davčni zakoni. Finančni odbor narodne skupščine je 2. februarja sprejel tri zakonske načrte, in sicer dodatke k zakonu o neposrednih davkih, o taksah in o trošarinah. Kar se tiče pridobninskega davka, ne more biti davčna osnova manjša od dvakratnega zneska stanovanjske najemnine, če ta ni večja od 6000 Din na leto; če je večja kakor 6000 Din, ne more biti osnova manjša od dva- in polkratnega zneska; če je večja kakor 12.000 Din, ne more biti osnova manjša od trikratnega zneska, odnosno od tri- in polkratne stanovanjske najemnine, če ta presega 24 tisoč Din na leto. Glede na plačevanje davčnih zaostankov določa novi zakon tole: Državi do konca leta 1932 dolžni neposredni davki se plačajo najkasneje v teku 11 let, pričesni z letom 1934, in to: če znaša dolg dvakrat ali večkrat toliko, kakor znesek enoletnega davčnega prepisa v 11 letih; če znaša 9 petin davčnega predpisa, v 10 letih; v 9 letih, če znaša 8 petin; pri 7 petinah v 8 letih; pri šestih v 5 letih, pri 4 v 5 letih, pri treh v 4 letih, pri 2 petinah v 3 letih; pri eni petini v 2 letih; če pa je davčni zaostanek manjši od 1 petine davčnega predpisa, se mora v celoti plačati v letu 1934. Pod enoletnim davčnim predpisom se razume oni znesek neposrednih davkov, za katerega je bil davčni obvezanec zadolžen v davčnem letu 1933, ali pa, če za to leto zadolžitev ni bila celotna, v kakem prejšnjem letu. — Glede na obrtnike je bil sprejet dodatek k členu 59 zakona o neposrednih davkih, ki določa: Mali obrtniki plačajo na račun davka 120 Din in za vsakega pomočnika po 60 Din letno; obvezniki 3. skupine členu 42 plačajo na leto 80 Din, za vsakega pomočnika pa po 40 Din v mestih do 10.000 prebivalcev; v mestih od 20.000 do 50.000 prebivalcev se zviša davek za 25%, v še večjih mestih pa za 50%. — Kar se tiče zakona o taksah, je predvidena nova taksa za vsako novo stavbo, in sicer do višine 50.000 Din ½%, od 50.000 do 200.000 Din 1%, nad 200.000 Din pa 1½%. — Glede na zadruge je finančni odbor sklenil, da se vse zadruge, ki prodajajo svoje blago nečlanom, ter zadruge, ki prodajajo luksuzne predmete ali alkoholne pijače, zenačijo z drugimi trgovskimi podjetji. — Glede na takse je bilo sklenjeno, da se na račune do zneska 20 Din ne bodo pobirale; na račune od 20 do 100 Din se bo plačala taksa ½ Din, na višje račune pa taksa 1 Din.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Razmerje med Avstrijo in Nemčijo. Kakor smo že večkrat poročali, rujejo

nemški hitlerjevci neprestano proti Avstriji, da bi pripomogli tudi tamkaj hitlerizmu do krmila in bi se na ta način Hitler polastil Avstrije. Ne gre pa samo za hujskarije v besedah in po časopisju, ampak tudi za povzročanje nemirov, pobojev, demonstracij in raznih atentatov, ki so v Avstriji na dnevnem redu in so njih povzročitelji hitlerjevci. Radi na kratko označenega in res nevzdržnega razmerja se je Avstrija obrnila na Društvo narodov in s posebnim pismom ali noto v Berlin. Dne 2. februarja je prejela avstrijska vlada odgovor na svojo na Hitlerjevo vlado naslovljeno pritožbo. Avstrijski ministrski svet je ugotovil po prečitaniu nemškega odgovora, da ne ustreza poskusu dun. vlade, da se na neposredni način poravnava spor, ki obstoja med obema nemškima državama, in da prizadevanje dunajske vlade ni našlo primerne razumevanja pri nemški vladi. Pismo, s katerim odgovarja nemška vlada na pritožbe avstrijske vlade, gre čez vse te pritožbe, kakor da bi jih ne bilo. Nemška vlada enostavno zanika od avstrijske vlade navedena dejstva. Zaupajoč v svoje pravično stališče, je nato ministrski svet soglasno sklenil, naj avstrijska vlada pod vodstvom g. kanclerja dr. Dollfussa izbere v bodoče

PO SVETU KATOLIŠKEM

Pod kljukastim križem. Kljukasti križ, znamenje hitlerizma, je poganško znamenje, ki se vedno drzneje dviga zoper krščansko znamenje — Kristusov križ. Med obema ni poravnave, tudi pomirjenja ne. Ko je Hitler sklenil konkordat z rimskim papežem, so nekateri pričakovali, da bodo pravice Kristusovega križa ostale v Nemčiji nedotaknjene, in to tem bolj, ker je Hitler takrat vneto zatrjeval, da bo Nemčijo uredil in upravljal na podlagi »krščanstva«. Tisti, ki so gojili te nade, so do dna duše iznenadeni in užalosteni, s sv. Očetom na čelu. Papež Pij XI. je temu razpoloženju dal izraza v odgovoru na voščila, ki mu jih je poslal o božičnih praznikih nemški kardinal Schulte. V pismu, v katerem se za ta voščila zahvaljuje, poudarja, da je v velikih skrbeh radi razmer v Nemčiji. Razmere med cerkvijo in državo se v Nemčiji dnevno slabšajo. Narcdni socializem vedno bolj pokazuje svoje poganske rogove, ki jih je prej nekoliko skrival v težnji, da si nakloni podporo cerkve ali vsaj odstrani njeno nasprotovanje. Hitlerizem z dejanji dokazuje, da je v resnici takšen, kakor so ga prej obsodili nemški škofje in v božičnem pastirskem listu avstrijski škofje. Geslo hitlerjevske vlade se ne glasi: »Kristusov križ na-

prej!« To geslo slove: »Kljukasti križ naj zmaga povsod!« Kdor se temu pohodu poganskega križa upa ustavljati, se smatra kot sovražnik narodno-socialistične stranke in države. Mnogo morajo trpeti zlati duhovniki, ki jih je veliko število zaprtih po ječah in zbiralnih taboriščih. Nedavno so bili obsojeni 3 katoliški duhovniki na Bavarskem (mestni župnik dr. Muhler, kaplan Thaler in katehet Sollacher); češ, da so širili govorce o razmerah, ki vladajo v zbiralnem taborišču Dachau. Obsojeni so bili na 4, 3 odnosno 5 mesecev. Zlasti je hitlerjevcem trn v peti katoliška mladina, ki se drži Kristusovega križa ter ne mara za kljukasti križ. Pretekli mesec je katoliška mladina v mestu Stuttgartu priredila versko prireditev za proslavo svetega leta. Katoliški študenti so v uniformah marširali z verskimi zastavami na svečanostni prostor, kjer je imel bogoslovni profesor iz Tübingena dr. Karl Adam govor. Z izbranimi besedami je govornik poudarjal, da za katoličane ni nobene npravnosti, tudi pogansko-narodne ne, ki ne temelji v veri. Katoliško krščanstvo je napravilo iz Nemcev to, kar so. Nemško krščanstvo, ki se zdaj širi, je rasno (plemensko) usmerjeno, je torej za katoličane praznoverje. Po govoru, ki so ga študentje sprejeli z velikanskim odobravanjem, je mladina kljub prepovedi policije napravila obhod po mestnih ulicah. Za to jih je zadela kazen. Kazen je tudi zadela govornika

dr. Adama, ki je bil kot vseučiliški profesor suspendiran. V pojasnilo duha, v katerem se danes vlada v Nemčiji, naj še služijo besede, ki jih je dne 22. januarja govoril bavarski prosvetni minister Schemm v Augsburgu pred 2000 učiteljev. Po uradnem poročilu je g. minister med drugim rekel: »Vlada dobro ve, da narodno-socialistična država še ima veliko nasprotnikov bodisi v gospodarstvu, bodisi v spovednici. Ne bomo mirovali, dokler docela ne iztrebimo teh škodljivcev.« Tako divja kljukasti križ proti Kristusu, njegovemu križu in njegovi cerkvi. Kako se godi zvestim služabnikom Kristusovim, dokazuje narodno-socialističen napad na znanega neuklonjivega Münchenskega škofa kardinala g. dr. Faulhaberja. Padla sta dva ostra strela iz karabinke v nadškofovo sprejemnico. Krogle so okno razbile ter obtičale v nasprotni steni. Kardinal ni bil zadet, ker je par trenutkov prej zapustil sprejemnico.

Spreobrnitev v Konnersreuthu. V trgu Konnersreuthu na Bavarskem blizu čehoslovaške meje živi Terezija Neumann, ki je znana po celem svetu. Njen svetovni sloves ni utemeljen ne v visokem rodu, saj je hči preprostih staršev iz ljudstva, niti v bogastvu (siromašna je s starši vred), niti v visoki izobrazbenosti (ima izobrazbo preprostega kmečkega dekleta). Po vsem svetu je znana radi tega, ker že od l. 1926 ničesar ne uživa (gre pač vsak dan k sv. obhajilu) in ker ob petkih doživlja trpljenje Kristusovo, pri čemer ji tečejo po obrazu in drugih organih krvave srage ter dobiva znamenja Kristusovega trpljenja. Zdravniki, tudi nekateri slovenski, se trudijo, da bi te pojave raztolmačili z naravnimi razlogi. Doslej to ni nobenemu uspelo v zadovoljivi meri. Ali so ti pojavi nadnaravni in čudežni, o tem soditi je stvar katoliške cerkve, ki pa doslej svoje sodbe ni izrekla. Kar pa zanima tudi širši čitateljski krog, so razne spreobrnitve, ki so se zgodile v Konnersreuthu. Tako se je spričo življenja in trpljenja Terezije Neumann spreobrnil, kakor smo že poročali, h katoliški veri žid Rothschild, po poklicu lekarnar. Dal se je krstiti ter postal katoliški duhovnik ter je kot vnet duhovnik umrl. V Konnersreuthu se je spreobrnil h katolicizmu protestant dr. Gerlich, sloveči nemški novinar, ki je tudi spisal dve knjigi o Tereziji Neumann. Ko je v Nemčiji zavladal narodni socializem, so ga napadalni oddelki te stranke kot velikega nasprotnika hitlerizma vrgli v ječo, kjer mora še vedno trpeti neznosne telesne in duševne muke. Zadnji čas poročajo časniki o spreobrnjenju gospe Ane Schädler iz Essena, ki je stara 63 let. Ko je bila stara 16 let, je odpadla od katoliške vere ter postala fanatična komunistinja. Pozneje je v komunistični stranki zavzemala važno mesto ter velikokrat nastopala na političnih zborovanjih kot strastna govornica. Pred tremi leti je o priliki komunističnega obhoda v Essenu slučajno opazila neko sliko iz filma »Terezija iz Konnersreutha«. Odločila se je, da gre v Kon-

PRI ODPRTIH HEMOROIDIH

je znanstveno ugotovljeno, da »Fitonin« zelo ublažuje bol ter razkužuje rane in odstranjuje vnetje, srbečico in bodenje. Steklenica Din 20.— v apotekah. Poština s povzetjem 2 steklenici Din 50.— Poučno knjižico štev. 18 brezplačno pošlje Fiton dr. z o. j., Zagreb I-78.

nersreuth, da bi odkrila tamošnje »goljufije«. Pa se je drugače zgodilo. Pod vtisom tega, kar je videla na Tereziji, se ji je vrnila vera. Prosila je za sprejem v katoliško cerkev. Sedaj je vnet katoličanka ter rada pripoveduje, na kako čudovit način je je božja previdnost zopet pripeljala h Kristusu, od katerega je bila odpadla.

Nekaj o testamentu. V Washingtonu v Zedinjenih državah Severne Amerike izhaja katoliški list, ki nosi naslov »Družinski list«. V njem piše pater Markert o zadevi, ki smo jo zapisali kot naslov tej beležki. Besede, ki jih »Družinski list« objavlja izpod peresa tega znamenitega ljudskega pisatelja in govornika, veljajo tudi za naše razmere. Pater Markert namreč piše med drugim: »Koliko naših katoličanov

misli na to, da bi se v svojem testamentu spomnili Boga, cerkve, misijonov, ubogih in pa katoliških časnikov?! Nedavno je neki razborit človek pregledal 60 testamentov, bodisi katoličanov, bodisi nekatoličanov, ter objavil o tem svojo sodbo. Meni žal niso na razpolago številke o katoliških ter nekatoliških zapustnikih. Znano pa mi je, da je bilo na nekatoliški strani za dobrodelne namene testamentarično sporočenih 17 milijonov dolarjev, za nekatoliške izobraževalne ustanove 47 milijonov dolarjev, za katoliške dobrodelne namene pa samo 121.000 dolarjev in za katoliške prosvetne svrhe 143.000 dolarjev. Če je tudi katoličanov veliko manj, nego je število drugovercev, vendar ni nobenega sorazmerja, ako prosmatramo navedene številke. Nekaj torej ni prav. Ali manjka praktičnega udjestvovanja vere, katero izpovedamo v srcu ali z ustnicami? Ali ni dovolj razumevanja za važnost dobrodelnosti? Ali visimo preveč s srcem na premoženju in denarju, kakor da bi ga mogli vzeti s seboj v grob? Ali je to izraz, da nič ne mislimo? To so vse odprta vprašanja.«

† Duh. svetnik M. Petelinšek

Iz življenja in delovanja rajnega.

Dne 2. februarja ob ¼ na 8. uro zvečer je zatisnil za vedno oči v mariborskem stolnem župnišču po daljši boleznij g. duh. svetnik in meščanskošolski katehet Martin Petelinšek.

Rajni se je rodil 19. III. 1879 v Ločah pri Poljčanah. Po končani gimnaziji je stopil v mariborsko bogoslovje in je prejel mašniško posvečenje 20. 7. 1902. Kaplanoval je na Vranskem ter v Gornjem gradu, odkoder je prišel na težavno katehetsko in kaplansko mesto k Sv. Magdaleni v Mariboru. Meseca februarja 1909 je bil nastavljen za stolnega kaplana. Leta 1911 je bil imenovan za meščanskošolskega kateheta, kar je tudi ostal do svoje mnogo prerane smrti. Poleg katehetske službe na meščanskih šolah je podučeval verouk tudi na mariborski Vinarski in sadjarski šoli.

V najlepši moški dobi umrl je bil dobro znan celemu Mariboru, kjer je plodonosno deloval kot dušni pastir na prižnici in v službi vestnega kateheta v šoli blizu 29 let. Malodane vsak odrasel Mariborčan in Mariborčanka sta hodila k g. Petelinšku v šolo in ga bosta ohranila v najboljšem ter trajno hvaležnem spominu.

Blagopokojni je bil vesele narave, postrežljiv in vsikdar na uslugo, če ga je kateri od tovarišev poprosil za pomoč izven njegove itak težavne službe na prižnici ter v spovednici. Čislali ter iskali so ga kot govornika in ga bode baš na prižnici pogrešala naša stolna cerkev.

Z mirno vestjo lahko trdimo, da blagi in družabni Martin ni imel v celem

Mariboru nasprotnika, kaj še le sovražnika!

G. Martin na zadnji poti.

Rajnega g. svetnika so položili na mrtvaški oder v stolnem župnišču, kjer je preživel srečno toliko let. Ljudske množice so hodile kropit priljubljenega gospoda, da je bilo župnišče oblegano od vseh strani, ki so hoteli še enkrat videti blagega g. Martina.

V nedeljo popoldne ob dveh se je napolnil Slomškov trg pred župniščem z zastopniki civilnih oblasti, z učitelstvom, učenci meščanske šole in Mariborčani. Pogrebne molitve pred župniščem je opravil sam prevzvišeni ob asistenci kapitlja, duhovščine ter bogoslovcev. Po odpeti žalostinki, ki jo je pel na trgu in na koru v stolnici pevsko društvo »Maribor«, je pričel dolgi spreved v cerkev, kjer so opravili duhovniki pod vodstvom škofa mrtvaške večernice. G. monsignor I. Vreže je v kratkih, jedrnatih in ganljivih besedah orisal življenje ter delovanje blagopokojnega in se poslovil od njega.

Ob krsti je odpel škof z duhovniškim zborom zadnje mrtvaške molitve, na kar je prevzel vodstvo dolgega spreveda g. stolni župnik. Kdor je videl Petelinškov spreved, je moral priznati, da je tako številno spremstvo na zadnji poti imel v Mariboru edino pred leti umrli g. profesor dr. A. Medved. — Sprevedu so bile vse najodličnejše osebe iz Maribora in iz Celja je prišel predsednik upravnega sodišča g. dr. Prenek, ki je bil pokojnikov šolski tovariš ter prijatelj.

Ob odprtem grobu so se ganljivo poslovili od rajnega g. stolni župnik M.

Umek, ravnatelj deške meščanske šole g. D. Humek, ki je pomenljivo slikal g. Martina kot vestnega vzgojitelja mladine in najboljšega tovariša.

Globok in pretresljiv utis so napravile na vse navzoče poslovilne besede enega od učencev in zadnja žalostinka, katero so res lepo zapeli učenci zavoda, na katerem je rajni tako dolgo s toliko ljubeznijo ter z uspehom deloval.

Zapustili smo magdalenski mirodvor, na katerem bo snivalo truplo dobrega g. Martina med pred njim umrliimi duhovnimi v zavesti: Posodili smo zadnjo pot vzgojitelju mladine, ki je bil tolikanj blaga in pri vseh priljubljena duša in sedaj gotovo uživa pri vsemogočnem Plačniku zaslužen plačilo!

R. I. P.!

Osebnosti.

Smrt šolske sestre. V samostanu mariborskih šolskih sester je umrla v starosti 59 let sestra Gerarda Horvat. Vršila je v samostanu službo kuharice. Rojena je bila pri Sv. Ani na Krembergu in bila preoblečena dne 15. avg. 1903. Blagi rajni, svetila večna luč, — preostalim naše sožalje!

Nesreče.

Smrtno je povozil tovorni vlak v Žabnici pri Škofji Loki šolskega slugo iz Kranja Vrtovskega.

STRAŠNA NESREČA VIŠINSKEGA BALONA.

Rusi so pripravljali v zadnjem času povsem na tihem drugi dvig z balonom v izredne ali stratosferne višine. Dolej so namreč vsi tozadevni poleti uspeli: Belgijcu Piccardu, Amerikancem in enkrat v Moskvi.

Dne 30. januarja se je dvignil z malega letališča Mazilov v bližini Moskve v polni tišini ruski balon »Sirius«.

Balon je imel prostornine 24.090 kub. metrov. Gondola je bila v obliki krogle in njena prostornina je znašala 6.5 kub.

Georges Alexandre, za Staviskem drugi francoski velegoljuf, ki je opeharil razne stranke ter podjetja za 200 milijonov frankov. Slika nam predstavlja sleparja, kako zakriva obraz pred fotografii.

metrov, premer 2.4 m. Opremljena je bila s tremi stranskimi okni, ki so se neprodorno zapirala, in z oknom na spodnji strani za fotografiranje in opazovanje. Balon je imel vse mogoče priprave ali aparate za merjenje pojavov v izrednih zračnih višinah.

V gondoli so bili trije: poveljnik ekspedicije, 36letni Pavel Fedosjenko, ki je bil prvotno delavec, a sedaj že inženir pri ruski zrakoplovni družbi »Osoviahim«. Kot drugi je bil v gondoli 35letni inženir Andrej Vasjenko, strokovnjak za zrakoplovstvo; tretji pa 24letni letalec Ilja Usiškin.

Balon se je dvignil omenjenega jutra zelo naglo. Ob 9.20 uri predpoldne so sporočili letalci po radiju, da so dosegli višino 20.000 m. Ob 10.59 so beležile njihove merilne naprave 20.600 m. S to višino je bil dosežen nov višinski svetovni rekord. Ko je bil balon rekordno visoko, je dospelo od letalcev zadnje sporočilo, da so se začeli spuščati na zemljo. Zadnja vest z balona je dospela ob 11.50 dopoldne in javila, da so odprli letalci rezervne zaloge kisika. Od takrat naprej so bili zastoj vse poskusi, da bi dobili z balonom ponovno brezžično zvezo. Vse ruske radio-postaje so iskale zvezo v domnevi, da se je pokvarila na balonu radijo-naprava, ali da je zajel balon pri spuščanju močen zračni tok in ga odtiral bogznaj kam v neobljudene ter nedostopne kraje. Obstojala je tudi možnost, da je pošel letalcem kisik, vsled česar so se onesvestili in se ne morejo javiti.

Oblasti so izdale povelje, da morajo vsa vojaška letala na poizvedovanje za balonom. In res, več tisoč ruskih letal se je dvignilo v zrak in začelo iskati balon po ogromni majki Rusiji, a so bila prvotno vsa kroženja zaman.

Po dolgotrajnem iskanju, katerega se je udeleževalo več manjših balonov, so zadeli dne 31. januarja, med 14. in 16. uro popoldne, na kraj, kjer se je spustil balon »Sirius« na zemljo. In ta kraj je več nego 200 km od Moskve, ne daleč od vasi Potiskioštrog, nekaj km južno od mesta Kobovskina. Tukaj je

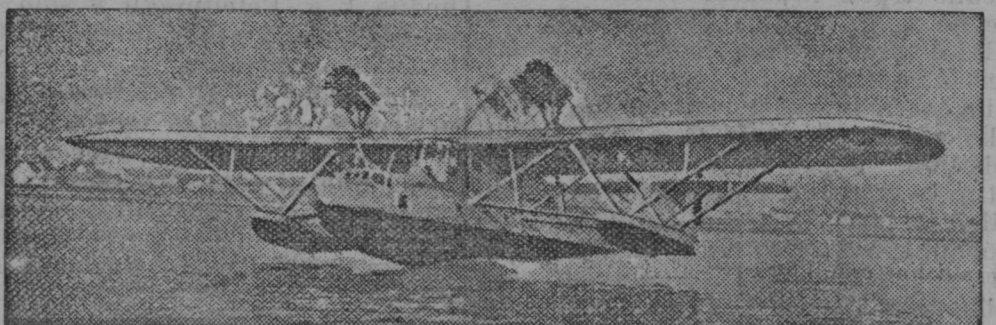
Vladar Italije Mussolini na smučeh v Alpah.

ležala samo gondola, balona ni bilo nikjer. Ko so odprli aluminijasto gondolo s silo, so našli v njej mrtve vse tri letalce. Vsi trije so bili hudo poškodovani. Eno truplo je bilo razmesarjeno do nespoznanja. Vsi merilni in drugi aparati v gondoli so bili popolnoma razdejani.

Očividcev strašne nesreče ni bilo. — Dva kmeta iz bližnje vasi trdita, da sta čula ob času nesreče močne puke, ki so oznanjali eksplozijo. Iz Moskve se je odpravila na kraj nesreče uradna komisija, da ugotovi: kako in zakaj je tokrat prvič tako grozno ponesrečil stratosferni balon?

Pregled dosedanjih posrečenih dvigov v stratosfero: Leta 1927 se je H. C. Gray dvignil 12.950 m v zrak, slavni Piccard leta 1931 15.780 m in leta 1932 16.500 m. Lansko leto so se Rusi Birnbaum, Prokopjev in Godunov dvignili 19.000 m v zrak. Američan Settles jih ni prekosil, ker se je povzpel le 17.500 metrov visoko.

Italijansko letalo ponesrečilo ob obali Brazilije. Italijansko letalo »Savoia« se je dvignilo dne 27. januarja zjutraj v Rimu za polet v Buenos Aires v Argentini. Polet je imel tri vmesne pristanke in bi naj bil poskus za redno zračno službo med Italijo in južno

Novo 10tonsko vodno letalo, ki bo prevažalo potnike med Francijo in Afriko.

Ameriko. V letalu so bili 4 piloti, udeleženci svoječasnega poleta general Balbove letalske eskadre iz Italije na svetovno razstavo v Čikagi. Pri tokratnem preletu Atlantskega Oceana je zgubilo letalo zaradi slabega vremena smer, je zašlo ob brazilsko obal, kjer se je tako poškodovalo, da ni moglo nadaljevati vožnje. Ranjena sta bila pri tem prisilnem pristanku dva letalca. Prelet iz Rima v Brazilijo je trajal 46 ur.

Razne novice.

Divjega prašiča ustrelil. Na Šobru v župniji Sv. Križ nad Mariborom je ustrelil g. Perko v svojem lovišču 160 kg težkega divjega merjasca.

Najdba ženskega trupla. Od lisic močno razjedeno truplo 20—25letne ženske je našel v gozdu nad Debrom pri Laškem lovec. Ljudje govorijo, da gre v tem slučaju za brezposelno delavsko hčer od Sv. Jederti.

S ponarejenimi tisočaki so kupovali nakupovalci italijanskega živinskega prekupca konje krog Dobove in proti Zagrebu.

Take slučaje bo treba izirebiti.

Obsojeni goljuf. Pred malim senatom v Mariboru se je zagovarjal dne 30. januarja Jaromir Risy, čehoslovaški državljani in knjigovodja po poklicu. Ogoljufal je razne mariborske trgovce in obrtnike za laži-posredovanja v Beogradu in za znižanje davkov za 60.000 Din. Obtoženi je bil obsojen na 18 mesecev robije.

Iz obupa v prostovoljno smrt. Zadnjega januarja so našli na Pobrežju pri Mariboru, v podstrešni sobici na Ptujski cesti obešenega 49letnega brezposelnega zasebnega uradnika Konrada Žigmana. Bil je dve leti brez dela in zaslužka.

Obsodba radi prekoračenja silobrana. Mariborsko sodišče je obravnavalo

dne 31. januarja naslednji slučaj, ki kaže, kako jo lahko neprevidnež radi šale smrtno izkupi. Nenameravano krvavo dejanje se je odigralo dne 3. dec. v Žicah v srezu Sv. Lenart v Slov. gor. 23letni delavec Janez Kranjc se je vračal zvečer od posestnika Lorberja, kjer je delal. Za njim sta šla Lorber in hlapec Friderik Ratmon in njegov tovariš Koletnik. Vedela sta, da so zagrozili fantje Kranjcu s tepežem, pa sta ga hotela postrašiti. Potegnili sta si klobuke na oči, zavihala ovratnike ter napadla Kranjca. Ratmon ga je za šalo prijel od zadaj, pa je odskočil s smrtno rano v prsih. Kranjc je v strahu pred pravim napadom potegnil nož in zadal Ratmonu smrten sunek. Zaradi prekoračenja silobrana je bil obsojen na leto dni zopora.

Sicer občudovanja vreden korenjak, ki je pa le podlegel. Lani dne 20. sept. so se sešli pri nekem kmetu v Večeslavcih kočuhachi. Slednjič je došlo do prepira med dvema. Pijani 27letni Janez Mencinger je vrgel svojega nasprotnika. Slednjemu je priskočil na pomoč Franc Madjar, ki si je bil dober s prepirljivcema in ju je hotel zlepa razmiriti. Madjarovo posredovanje je Mencingerja razljutilo. Z vsilo je udaril Madjara z železno babico po glavi. — Drugo jutro za tem se je v prepri, mež in pretep zapletena trojica pomirila. Madjar je pa vendar vsled udarca čutil bolečine v glavi in je en mesec za tem umrl. Raztelesenje je ugotovilo, da je živel udarjeni Madjar en mesec s prebito lobanjo. Mariborsko sodišče je obsodilo Mencingerja, ki je priznal dejanje, na 6 let robije in na 5 let častne izgube.

Žalostna smrt dveh mladih. Dne 30. januarja so našli ne daleč od mosta preko Savinje v Grižah v vodi truplo 22letnega čevljarskega pomočnika Jožefa Šketa iz Žalca, in 22letne Berte Rizmal iz Braslovč. Komisija je dognala, da sta Šketa in Rizmalova stopila v plitvo Savinjo, se povezala med seboj z vrvjo. Fant je vzel samokres,

ustrelil skozi sence dekleta in nato še sebe. Predigra k žalostnemu dejanju je ta-le: V nedeljo se je odpravil Šketa z avtotaksijem iz Žalca v Celje po svojo izvoljenko, ki je bila tamkaj v službi. Iz Celja sta se odpeljala v Žalec, kjer sta v neki gostilni skupno večerjala. Nato sta se odpeljala iz Žalca v Št. Peter, kjer sta ostala do 2. ure popoldne. Nadaljevala sta še pot do graščine Braslovče, kjer se je šofer poslovil od para in je odbrzel z avtomobilom proti Braslovčam. Obvestil je orožnike, da sta se najbrž odločila njegova potnika za prostovoljno smrt. Žandarji so šli za mladima, a na grižkem mostu je prenehala vsaka sled. Našli so ju, kakor že omenjeno, v pondeljek. Vzrok prostovoljne smrti je gotovo nepremišljena — nesrečna ljubezen in pomanjkanje zaupanja v Boga.

Požig. Krog polnoči na 1. februarja je izbruhnil ogenj v skladišču Nikole Pavliniča v Zagorju, kjer je bilo shranjenega nad dva vagona suhega lesa ter drva strank. Poleg lesa in drv je zadušil ogenj 20 kur in komaj so oteli iz delavnice avto občinskega blagajnika. Gasilci so omejili požar, ki je povzročil 70.000 Din škode. Stanovalec je videl iz okna, kako sta prihitela četrta ure pred izbruhom ognja dva neznanca v skladišče, zllila dve steklenici petroleja po lesu, užgala ter zbežala. V tem slučaju gre gotovo za maščevanje.

Smrtonosna stava. V noči 27. januarja so popivali fantje v Šenčurju pri Kranju v Gašperlinovi krčmi pozno v noč. Ko je že bilo dovolj pijače, so sklenili zbrani, da bodo pili za stavo žganje ter so se lotili likerja. Stavo je dobil 22letni Janez Molnar, edini sin posestnika p. d. Jereba. Tovariši so odnesli nezavestnega k njegovim znanecem, da bi se tamkaj prespal ter iztreznil. Drugo jutro so našli nesrečnega fanta mrtvega. Sodno raztelesenje je ugotovilo, da je postal mladec žrtev zastrupljenja z alkoholom, ker je bil sicer povsem zdrav.

Prvi vodovod za mineralno vodo.

Posebna komisija pod vodstvom prof. Petra Lemoineja je dognala, da se nahaja 500 m pod Parizom vodni bazen, ki ne hrani le navadne pitne vode, ampak 60 stopinj gorko slatino, ki vsebuje zelo veliko radija. Strokovnjaki so resnega mnenja, da bi bila ta topla voda izredno zdravilna, ohlajena pa za navadno dnevno uporabo. — Stalno se mogočno razvijajoči Paniz trpi na pomanjkanju vode. Narečt gre za tem, da bi zgradili nov vodovod, ki bi dopeljal dovolj potrebne vodne količine iz doline reke Loire. Odkritje vodnih zakladov pod pariškim as-

Januš Golec:

5. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Niti en strel ni padel, ko so planili po polnoči Veržejci nad Bakovce. Krucevske tabornike, kmete, žene in deco je prebudil iz najtrdnejšega spanja šele bojni krik nenadnih napadalcev, prasketanje na vseh koncih vasi podtaknjenega ognja, strahoviti lajež psov, ki so se morali natepsti v tej grozni noči iz vseh delov Prekmurja in se zbrati ravno v Bakovcih.

Na smrt preplašeni vaščani so vreli iz gorečih hiš, letali kakor ob pamet po naselju, kjer so jih pobijali brez ozira na spol ter starost pobesneli strelci. Pobeg je bil odrezan od severa, je pač vrelo vse v južni smeri proti potoku. V to krdelo nesrečnih iznenadencev so se zaganjali stekli psi, grizeč, česajoč in napadajoč z vso besnostjo vsacega, ki jim je prekrižal pot. Na vseh koncih obupni klici, lajanje psov, prasket do neba segajočih ognjenih zubljev — — — Iz te zmede je odmevala od klanja in nočnega požara podivjana zahteva strelcev: »Izročite nam Krucica Godrnjo; vrnite nam našo Vido!«

Celi Bakovci so že bili oviti v od plamenov bleščečo meglo dima, ko sta planila od glavnega krdela napadalcev dva postavna jezdeca in krenila proti nekakemu vlastelinskemu dvoru, za dober streljaj izven sela. Karol Ropoša je rignil kakor razjarjen ogrski vol: »Tamle Franc, je dom pasjega sinu! Nikdo nama ne sme uiti živ!«

Jezdeca sta se pognala kar preko plota na glavno in bolj nizko zgrajeno dvorišče. Nikjer živé duše, da bi se postavila v bran. Vse tiho in mirno... Le po hlevih je mukala živina, krulile svinje in iz hiše je bilo čuti vekanje dojenčka. Franc je prižgal plamenico. Pokazala je isti položaj kakor tema. Pretaknila sta vse kote, vdrla v klet. Nikjer človeka — čuvarja tako velikega doma! Niti enega hlapca ter deklet ni bilo na spregled, kaj šele, da bi se bil od kod prikazal tolikanj zaželjeni gospodar s svojimi Krucil! Še nekrat sta prebrskala vse izbe in kleti. Klicala sta Vido in vpila iz polnih grl, da bi sploh priklicala človeško bitje. Od povsod le prazni odjek lastnega glasu, živalsko mukanje iz hlevov in zaripli vek nedolžnega nebojčenca, čisto zapuščenega v zibelki... Franc je še nekaj klasturil po dvorišču, do ne-

Znatno škodo so napravili vlomilci, ki so obiskali v noči Balantovo krčmo v Škofji Loki.

Sum na požig. Bled in okolica sta znana, da strahuje tamošnje prebivalstvo že dalje časa zločinsko požigalčeva roka. Požigalec je v letošnji zimi nekaj časa miroval, pa se je sedaj spet pojavil in beležijo na Bledu v kratkem kar dva požara. V Zaki blizu postaje je upepelil ogenj v noči gospodarsko poslopje g. Hermana Goldnerkreuz. Zopet v noči je uničil ogenj leseno prvo nadstropje Rechbahove vile. Ostalo je samo pritličje, ki pa je tudi poškodovano. Požrtvovalnim sosedom gre zasluga, da se ogenj od vile ni razširil na sosedna poslopja.

Ob življenje ob priliki voglarenja. Stolnarjev dom na Lešnici pri Novem mestu je dobil novo gospodinjjo iz bogate Vrtačičeve hiše na Žihovem selu. Vesela ohcet je bila obdana po starem običaju od številnih voglarjev, ki so se razdelili na dva tabora, saj je slavil tudi Vrtačičev sosed gostijo. Vrtačiča je jezilo, ker so voglarji zabavljali čez njegovo pijačo ter hvalili sosedovo. Ko so svatje odšli od Vrtačiča na nov nevestin dom na Lešnico, voglarji niso

dali v noči miru. Krog polnoči je šel Vrtačič napajat konja v Krko in je vzel seboj puško. Pri napajanju in na povratku je došlo do spopada med stari Vrtačičem in 27letnim posestnikom sinom Anton Turkom iz Dolenje vasi. Vrtačič je oddal prvi strel v zrak, z drugim je zadel Turka tako nesrečno v prsa, da je zadeti izdahnul. Vrtačiča so zaprli, a gre v tem slučaju radi nesrečnega voglarenja gotovo za silobran.

Prostovoljna smrt Mariborčana v Zagrebu. 20letnega trgovskega pomočnika Pavla Juša iz Maribora so našli blizu Šestin pri Zagrebu ustreljenega v glavo. Komisija je ugotovila samomor radi nezaposlenosti in živčne bolezni. Truplo je moralo ležati že nekaj dni, ker ga je bil sneg pokril, našli so ga pa še le dne 1. februarja.

Predivo in konopljo Vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

Mnogi so porabili priliko. Porabite jo tudi vi z nakupom krasnih povesti: »A njega ni...«, »Kraljica Ester«, »Pravica in usmiljenje« in »S strelo in plinom«. Dobite jih v Cirilovih knjigarnah po zelo znižani ceni. Kdor kupi vse štiri povesti naenkrat, jih dobi za samo 32 Din.

Mladina in vera.

Verski vidik vedno bolj izginja mladini izpred oči. Take tožbe se vedno bolj često pojavljajo zlasti z ozirom na študirajočo mladino. Študenti po vseučiliščih se v mnogih krajih bore malo zanimajo za vero, še manj kajpada za življenje po veri. V Beogradu študira na vseučilišču kakšnih 8000 študentov, med katerimi ni niti enega društva za pospeševanje vere in verskega življenja. »Glasnik«, službeni

list srbske pravoslavne cerkve v Beogradu, razmotriva to vprašanje v 1. in 2. številki letošnjega leta. Najprej ugotavlja žalostno dejstvo, da je vseučiliška mladina brezbrizna za vero, še več, da je proti nji neprijateljsko razpoložena. Nato piše: »Vsi smo ponosni, da smo Slovani. Verujemo, da Slovanom pripada boljša bodočnost. Pozabljamo na petstoletno robstvo. Iz tega velikega zgodovinskega dejstva ne delamo nobenih sklepov. Kakor da bi nam bil Bog pomagal, da poženemo Turke, Nemce in Madžare samo za to, da se potem brezbrizno vdamo epiku-reizmu (lahkoživju), da bi mogli živeti po znanem reku: Za nami pride potop! Mar je minula svetovna vojna

zadnja beseda božje previdnosti? Kdo nam jamči za to, da naše pleme čez 50 ali 100 let ne čaka nova skušnjava in nova preizkušnja? Mladina in mi vsi smo člani trpeče Jugoslavije. Nočemo prerokovati, treba pa je vendar, da smo bistroidni ter da prodiramo v bodočnost. Pogledajmo Japonsko. Ta narod je močan in moder in zaupajoč v sebe ne zgolj radi vojaške opreme. Ta veliki narod veruje v svoje samuraje (plemiške vojake in junake), ima torej idealizem, ima vero in zato je složen, delaven in napreden.« Člankar, potem poudarja, da je glavni vzrok tega nerazpoloženja napram veri pri mladini pomanjkanje sestavne, smotrene verske vzgoje mladine. Je torej isto, kar mi vedno poudarjamo: mladini, in sicer celokupni mladini, inteligenčni, kmečki, delavski, obrtniški, je treba dobro urejenega verskega pouka in smotrene verske vzgoje. Za vero ni pri mladini nobenega nadomestila. Izobraževanje mladine, ki ne sloni trdno na verski podlagi, je kvarno za mladino, narod in državo.

*

Sv. Marjeta na Dravskem polju. Domača knjižnica je imela pred kratkim redni letni občni zbor in ob tej priliki pokazala aktivno stanje. Ob tej priliki je osnovala v smislu svojih pravil pevski odsek v povzdigo pevske izobrazbe v domačem kraju. Na ustanovni občni zbor, ki se bo v kratkem vršil, opozarjamo. Podprite dobro stvar in prizadevanje idealnih in idejnih delavcev.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Na pustno nedeljo dne 11. februarja, popoldne po večernicah, se vabite vsi domačini in sosedje, prav posebno pa še prijatelji glasbe, da si ogledate prelepo spevoigro v treh dejanjih »Darinka«, katero bo vprizorila naša mladina. Na veselo svidenje stari in mladi!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Fantovska Marijina družba priredi svojim prijateljem in prijateljicam v zabavo na pustno nedeljo dne 11. februarja, popoldne ob treh, v samostanski dvorani veselo gledališko igro »Čevljar«, trodejanko. Za dinarček eden, dva ali pet,

razsodnosti razpaljeni stotnik je planil z golo sabljo v hišo pred jokajočega nedolžnika. Po zraku je švisnil zamah težkega meča, ki se je ustavil z glasnim treskom na na dvoje preklani zibelki in prosile so na pomoč samo še zaprte živali... Edina človeka sta brzela na konjih z dvora, kjer je pravkar švignil visok plamen iz polnega skednja...

Ko so posinili na Mursko polje prvi žarki jutranjega solnca, so bili veržejski strelci zopet zbrani v vrbini ob Muri. Manjkal je le trobentač, Husijanov Draš. Nikdo ni bil zanj v skrbeh. Graničarje je služil šest let, poveljnika turške trdnjave je vodil za nos par let in njega bi naj bil oplazil na smrt kak Kruc! Njegov gospodar »hauptman« je bil mnenja, da se ga je stara pijandura nakresal. Obležal je v kaki kletí. Po streznjenju bo prekanil Kruce in znal Veržejcem povedati kaj izvirnega.

Obrazi in roke vseh strelcev so bile počrnele od dima... Molčali so... Z daljnega pogorišča se je kadilo v gostih meglah. Dim je oznanjal proti nebu, da je končan prvi vojni pohod veržejskih strelcev nad Kruce. Ali je bil ubit sploh kateri Kruc, vsaj delni krivec, ni znal nobeden od pohodnikov. Pasjega

sina — Godrnje — ni videl nikdo! O ugrabljeni ter skriti Veržejki ne sluha ne duha!

Pohod je končal s požigom ter pokoljem nedolžnih. Oni, ki so si hoteli oteti v zadnjem obupu življenje preko potoka, šele bodo postali strašne žrtve tedaj neozdravljive stekline...

Stotnik Karl ni dal glasnega povelja za umik, le z roko je zamahnil preko reke in poletno jutro na Murskem polju je sprejelo veržejske strelce, prve udeležence maščevalnega napada na madžarske Kruce!

Ko so bili strelci vsi na štajerski strani Mure, jim je buknil v hrbet posmeh in glasna opazka: »Hej, Korla, ali ti nisem pravil, da je Godrnja tolovaj — »oberkruc«! Kje imaš svojo Vido? »Ha, ha, omožil si edinko s Krucem? Za svarilo pred roparskim Madžarom si me obrcal. Sedaj si prejel ti gorši sunek, katerega boš najbrž čutil do smrti!«

Cela četa se je ozrla, izvzemši poveljnika. Ob bregu Mure je stal stari cigán Marko Brajdič z velikim medvedom ob strani in se režal iz polnega grla odhajajočim Veržejcem...

faltom bode vplival na vodovodni načrt in ga poenostavil. Paris že razglaša, da bodo napravili v najkrajšem času črpalke in vodovod, ki bo dovajal v vsako hišo vročo ter ohlajeno mineralno vodo. Vsled omenjene ugotovitve bo postal Paris središče za zdravljenje vroče kopeli.

Otok iščejo.

V Tihem Oceanu sedaj iščejo otok, o katerem ne znajo, če še sploh obstoja. Na nekaterih pomorskih kartah je bil označen pod imenom »Sarah Anne«. Na današnjih zemljevidih manjka. Kaj pa hočejo od tega povsem negotovega koščeka zemlje? Dne 8. jun. 1934

če hočeš sta ali pa sedet! Dosti bo smeha, pa brez greha. Vsi uljudno vabljeni!

Velika Nedelja. Vse prijatelje najiskrenejše vabimo na veseloigro »Ženitev«, ki bo na pustno nedeljo po večernicah v društveni dvorani. Nasmeljali se boste do solz in žal vam tudi ne bo. Vstopnina je običajna.

Mozirje. Na pustno nedeljo dne 11. februarja nas посетijo igralci in tamburaši iz St. Andraža, ki vprizoriijo ob treh popoldne v dvorani g. Majerholda komedijo v treh dejanjih »Scapinove zvijače«, delo znamenitega francoskega igralca in pisatelja Moliéra. K predstavi vljudno vabljeni vsi Mozirčani in sose-

dje, da tako dokažete napram vrlim Šentandražanom svojo gostoljubnost in spoštovanje in da bodo odnesli od nas najboljši utis. Torej v nedeljo popoldne vsi k Majerholdu v Mozirje!

Šmišel nad Mozirjem. Društvo »Javna ljudska knjižnica« je imelo svoj redni letni občni zbor dne 28. januarja. Odbor je bil razven predsednika g. organista Ivana Naraločnika star potrjen. Število članov se je znatno zvišalo, kar znači, da naša mladina rada čita. Želeti je, da bi nudilo društvo svojim čitateljem mnogo dobrih in poučnih knjig, ker le s tem se bo zadostilo namenu društva.

Žepni koledar Slovenskega gospodarja za leto 1934

Bo izšel v drugi nakladi

Ker je prva izdaja tega priljubljene žepnega koledarja pošla in so prihajala na naš poziv vedno nova naročila, smo se odločili, izdati koledar v

II. izdaji. Ker ga moramo na novo staviti, bo izšel tekom februarja.

Prosimo tem potom vse, ki želijo ta koledar, da se sedaj tekom enega tedna prijaviijo, ker ga bomo tiskali le toliko, kolikor bo naročnikov.

Podajamo še enkrat vsebino koledarja:

- Koledar, kjer je ob enem zapisnik za vsakdanje notice
- Vremenski ključ in navodilo za določitev vremena
- Cirilica in latinica, kakor se tiska in piše
- Jugoslavija in njen popis
- Poštna pristojbine
- Kraljevska banska uprava
- Proračun kmetijskega oddelka banske uprave
- O zemljiški knjigi
- Čebelnjak
- O sortiranju in vkladanju sadja
- Precejanje in čiščenje vina
- Napake in boleznj vina
- Goveji hlev
- Skrb za plemensko živino
- Škodljivost plemenjenja v sorodstvu pri svinjah
- Kako se pozna starost govedi.
- Kmetski posevki v Sloveniji

Naši travniki in živinoreja
Kako se mešajo umetna gnojila

Lovski zakon

Prva pomoč v nesreči

Amortizacija dolgov

Sejmi

Kmetijsko knjigovodstvo in tabele

Poleg teh člankov ima koledar še sledeče tabele:

Kako se določi vsebina debel in hlovov na podlagi dolžinskega in sredinskega premera

Tabela kubičnih metrov dreves

Tabela za preračunanje oralov v hektarje itd.

Koledar brejosti domačih živali

Koliko časa traja pojatev

Teža žive in zakladne živine

Izdatki in prejemi za vsak mesec posebej

Zapisnik delavcev in njih plače

Zapisnik plače v blagu in delu

Zapisnik živalskega prirastka

Kako snažimo madeže

Praznega papirja 64 strani

Na robu centimeterska mera in svinčnik.

Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Izjema. »Vsega na svetu se moramo učiti od spodaj na vzgor.«

»Že res, le plavanja ne!«

Zamenjava. Rastreseni profesor pravi poslušalcem: »Danes bomo napravili že itak znani poskus z žabami. In zaradi tega sem prinesel seboj mrtvo žabo!«

Profesor seže v žep, potegne iz njega majhen zavojček, iz katerega se prikaže s svinjino obložen kruh.

»Hm, hm«, vzdihne gospod profesor ves začuden, »prav natančno se spominjam, da sem že zajutrkoval!«

bode namreč popolen solnčni mrk, ki bo radi tega važen, ker bo trajal izredno dolgo, celih 7 minut. Viden bo le po Tihem Oceanu in kakor so preračunali, na gotovem pasu, ki je brez koščka suhe zemlje — izvzemši oni izginuli otok »Sarah Anne«, ki se nahaja na starih zemljevidih na vnaprej izračunani širinski stopnji. Otok je torej potreben, da bo mogoče na njem postaviti opazovalne naprave. Na pobudo nemških znanstvenikov je začela iskati omenjeni otok ameriška mornariška opazovalnica. Na

Pokolj in požig nikakor nista pomirila veržejskega »hauptmana«. Neprestano mu je bil pred očmi preko Mure se posmehujoči cigánov obraz, ki je oznanjal zlo...

Veržejci so rajali, ker so zagodli Krucom prvi čardaš. Ropoša je hodil zamišljen; njegova ženka je jokala in tarnala, da se je bilo bati: ob pamet bo radi izgubljene edinke.

Vedno se še ni bil vrnil s pohoda na tostran Mure stari Draš, ki je znal marsikatero pametno v sili.

Trobentač veržejske strelske družine je bil precej let Andrej ali Draš Husijan. Bil je revna bajtarska para, saj še svojih staršev poznal ni. Bridke življenske izkušnje so izklesale iz njega dobrega vojaškega trobentača in moža, kateri je videl nekaj več nego Mursko polje. Ljubezen do rojstnega Veržeja ga je prignala iz dobre turške službe v Bosni nazaj v domači kraj. Sicer ni prinesel med domačine turškega zlata, pač pa koš-listnjak spominov, s katerimi je kratil večere in odmore med delom v poletnih dneh. Kot izkušenegega vojaka so ga sprejeli za trobentača. Povrh je še služil pri Ropoševih za nekakega šaferja. Za delo razven košnje ni bil bogvekaj, se ga je otepal

po možnosti. Znal je priganjati, da so si pljuvali drugí bolj pridno v roke in pomagali Ropoševim do procvita. Staremu Drašu se ni postavljaj po robu nobeden delavec v zavesti, da mu veleval vojaški veterán, ki ima za seboj gospodarja in posebno še gospodinjo. Bil je eden onih starih, zanesljivih poslov, spadajočih povsem k družini in ga je imela Vida za strica. Samo ena debela napaka se je oklepala Draša — naluckal se ga je rad, česar pa nikakor ni čutilo Ropoševo gospodarstvo.

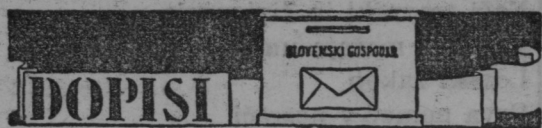
Šele drugi večer po požigu Bakovcev se je vrnil Drašek brez konja, strelske obleke in trombe kot razcapan madžarski svinjski pastir.

Kako in kaj se mu je godilo med Kruci onstran Mure, o tem nam bo povedal sam enkrat pozneje.

Draša — ta turški Draš je bil sprejet od gospodarja s težkim pričakovanjem. Mati so mu celo padli krog vratu in ga odvedli v kuhinjo na posvet. On, ki je bil med graničarji in Turki, bo tudi znal, kam pohiteti za Vido, ko je niso izsledili v Krajini.

Mustačar Draš, na vsa očetova vprašanja in materine solze je le zmigaval z ramami, jedel kot volk, da bi bil skoraj pospravil dno skleda, pil kot lakonca,

Zahtevajte povsod
»Slov gospodarja«.

Marenberg. V zadnjem tednu januarja so se tukaj poročili: Peter Rek, kovač v trgu, z Marijo Helbl, hčerko prejšnjega trškega župana, in g. Karel Rižnik, posestnik v brezniški župniji, z Ano Hedl, posestniško hčerko v tukajšnjem trgu. — S 1. februarjem je nastavljen za učitelja telovadbe v Ljubljani učitelj na podružni šoli pri Sv. Treh Kraljih g. Maks Ferjan. Na šoli pri Sv. Treh Kraljih je poučeval skoraj tri tedne. — Sejem na četrtri pondeljek po božiču je bil slabo obiskan. Prignane je bilo okrog 40 glav živine, kupčija je bila zelo slaba.

Kapla pri Breznu. Navada je, da vsak napravi bilanco na pragu novega leta. Naj jo še tudi mi sporočimo na tem mestu. Pokopali smo 25 faranov. Gospodarsko stisko pobijati nam je prišlo pomagat 45 novorojenčkov. Poročilo se jih je 10 parov; za letošnji predpust so se prijavili trije pari. Tudi en pogreb smo že imeli to leto. Celo preteklo leto nas je več ali manj tlačilo mokrotno vreme, da nismo mogli dobiti stelje. Sedaj nas pa stiska zima brez konca in kraja; sneg je podrl že nekaj streh na gospodarskih poslopih.

Podova. Na Svečnico so izvajali v korist šolskega odra Sohlarjevi »Dve nevesti«. Za sedanje čase je vsekakor hvalevredno, da se še ljudje v takem številu udeležijo predstave; vedo, da tu najdejo največ utehe svojemu iskanju. Tudi igralci so se v vloge uživali, kolikor se more od njih zahtevati in se sme pričakovati. Nekateri celo nad vse pričakovanje. Delovnim Podovčanom smo zelo hvaležni!

Fram. Meseca januarja so umrle tri matere, po dolgi bolezni in vse dobro pripravljene za večnost: Marija Črnc iz Morja, Marija Bračko iz Ranč in Ivana Moder iz Ješenc. Vse so čakale nad 70 let. Zadnjega januarja pa si je sam končal življenje 18letni Julij Kugl. Ni bil slab in gospodar, ki mu je služil skoro dve leti, je bil ž njim prav zadovoljen. Vendar se je lahkomišelnost pregrešil zoper postavo. Ker so se mu pa očitali še drugi prestopki, ki jih ni bil kriv, je postal ves obupan in

zmeden ter je nesrečno umrl. Naj vsi v miru počivajo!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Tudi mi Jurjevčani ne spimo, čeravno nas tlači mraz in križa, pa vendar smo imeli letos sedem parov na oklicih. Med njimi sta stopila pred oltar g. Mirko Krajnc z Milko Bauman iz ugledne Baumanove hiše na Malni. Ob slovesu iz samskega stanu jima kličevo: Prav obilno sreče!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Dne 28. januarja smo spremljali na zadnji poti iz Oseka v 82. letu starosti Barbaro Šiško, rojeno Wurzer, doma iz Boračeve, župnija Kapela pri Radencih. Rajna je bila poročena 47 let in že 7 let vdova. Kot dobra žena in mati je rodila šest krepkih sinov in dve hčeri. Dva sina je pobrala svetovna vojna, kar je bilo za njo težek udarec. Leta 1926 pa ji je umrl mož. Obložena z leti in delom je leto pozneje izročila posestvo najmlajšemu sinu, ki si je izbral za tovarišico v življenju Elizabeto Vogrin. Leta 1923 je pobrala nesrečna jetika tretjega sina. Preteklo leto decembra pa najmlajšega, gospodarja Antona, ki je zapustil štiri majhne otroke. Tega udarca pa uboga mati ni mogla več prenašati, zato je že šest tednov za njim, udana v božjo voljo, odšla k nebeškemu Stvarniku. Kot deklica ni obiskovala šole, zato ni znala ne pisati in ne čitati. Kaj rada pa je hodila k mašam in pridigam, da se je izpopnila v veri, da je lahko svoje otroke vzgajala v krščanskem duhu. Za trud in skrb ji naj bo Večni mil sodnik in dober plačnik v večnosti!

Ruše pri Petrovčah. Zagospodaril je na lepi in obširni kmetiji Kačevi agilni sin Josip Kraner. »A človeku ni dobro samemu liti.« Zato si je poiskal družico v znani katoliški hiši Štajnerjevi v Arjivasi. Našel jo je v osebi domače hčerke, vrle mladenke Roze Žužejeve. Poročila sta se dne 5. t. m. v Marijini cerkvi v Petrovčah. Novoporočena sta bila vsikdar vneta za vse dobro, se nista nikdar strašila pokazati svojega katoliškega prepričanja. Bila sta tudi odlična sotrudnika naših katoliških društev. Mnogo sreče in božjega blagoslova!

Št. Ilj pri Velenju. Prosvetni odsek naših gasilcev priredi v nedeljo dne 11. februarja ob treh popoldne v prostorih tukajšnje osnov-

ne šole dve daljši šaljivi enodejanki: »Muta-ti muzikant« in »Čarodejna brivnica«. Poleg tega pa še par kratkih, zelo zabavnih nastopov. Vsi, zlasti pa fantje in dekleta, ki hočete prebiti prijetno urico: Iskreno vabljeni! Sosedje gasilci pa: Posodite in mi Vam bomo vrnili!

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo dne 21. januarja je prostovoljna četa vrlih mestinjskih gasilcev vprizorila v našem Kat. domu s sodelovanjem izvrstnih šmarskih igralcev znamenito igro »Guzaj«. Vkljub ogromnemu pomanjkanju denarja je bila velika dvorana nabito polna. Igralci so svoje vloge na splošno zadovoljnost gledalcev prav izvrstno rešili. G. urednik, to Vam je bilo dobre volje in smeha na cente, samo še Vas je manjkalo, da bi bila množica gledalcev še bolj popolna. — Tukajšnji neumorno delavni žandarmeriji se je posrečilo dobiti v pest uzmoviče, ki so ogrožali tujo lastnino po šmarski okolici. Pred vsem dobrodošla jim je bila perutnina, ki daje baje okusno pečenko. Če pa kaj ostaja čez potrebe želodca, se pa seveda lahko proda, saj se denar vendar vsak dan rabi. Orožniki so tatiče odpemili v zapore tukajšnjega okrajnega sodišča, kjer bodo gotovo prejeli zasluženo kazen. — Prišli so ženini sem iz šentvidske strani, ki so si pri nas izbrali mlade neveste ter jih odpeljali na svoje lepe domove. So hribočki, doline in strme gore, prešmentani fantje pač zvohajo vse. Janez Mlakar, posestnik v Bodrišni vasi, župnija Sv. Vid pri Groblnem, si je izvolil za življenjsko družico Marijo Vrešak, po domače Lorgerjevo Micko iz Predela. Marija Lorger, po domače Vrbovska Micka, je odšla gospodinjit h Kalarjevim v Ponkovo. Cecilija Sivka, po domače Janezova Cilka iz Senovice, je pa postala ženka Fr. Vrbovskega, posestnika v Sotenskem. Nebeški Oče, blagoslovi novoporočence, daj jim obilno sreče in potrpežljivosti, da bodo zadovoljno prenašali križe in težave zakonskega stanu. — Kaj pa delamo sedaj v zimskem času? Čitamo »Naš dom«, katerega smo dobili v tako lepi obliki, da nam je kar na srce prirastel, in »Slovenskega gospodarja«, katerega vsak teden težko pričakujemo, ko ga pa dobimo, se pa kar stepemo za njega, ker bi ga vsak rad prvi prečital. Sankamo gnoj na njive in v gorice, kamor je pač treba ter opravljamo

je razkramal najprej svoj doživljaj s pretvorbo iz strelskega trobentarja v ogrskega svinjskega pastirja. Povest o madžarskem vinu, o smrtni nevarnosti v kručevskih krempljih in o pobegu s pomočjo svinj je pripravil oče Karla do krohota in jokajočo mater do brisanja solz.

Pri popolnem umirjenju resnega položaja si je obrisal pokrepčani Draš mustače ob rokav in menil sigurnega obraza: »Kar se tiče Vide, bo treba k Herpici pod Ptujsko goro. Naj bo z baburo kar hoče. Če je v zvezi z nebom ali no — Bog nas varuj — s peklom, zna le, kaj bo! Gospodi ne pove nič. Dvakrat so jo že pestili po ječi, da bi jo omehčali za grmado, pa le ni šlo! Kmetu je vsikdar na uslugo v zavesti, da je ne bo izdal duhovščini in ne sodišču.«

Ko je izustil Drašek ime Neže Herpice, so ga rotili mati Magdalena pri peterih ranh Križanega, naj se napoti on do nje, saj mu je znana žalostna zadeva kakor staršema. Turški stric je kajpada obljubil vse. Tudi njemu je bila Vida po lastnem zatrdilu — srčni ocvirk.

Najprej se je prespal, dobrodušnost veržejska. Drugo jutro so ga založili mati z brašnom za na pot

in za vedeževalko. Oče mu je pripel ob sedlo trebušasto čutaro. Draša je jezdil prvič v življenju k ženski po pogled v — bodočnost!

Vrnil se je drugi večer pijan kot muha. Komaj in komaj so izpredli iz njega mati, da je izbrbotal izza gostega plota mustač, da je resnično bil pri vedeževalki. Babnica nikakor ni stara. Prebiva kot kmetica v čedni hiši pod Ptujsko goro. Ko je prijezdil do nje in povedal, kaj bi rad, ga je odvedla v štibelec, kjer je vladala povsem tema. Okna sploh nima taista luknja. Niti pri podbojih ne more v vedeževalni prostor trohica svetlobe. Oba sta vstopila v temo. Bable je sedlo na klop krog mize in vkresalo lojenko. Moral ji je podati desnico. Pri medlem svitu sveče je zasadila vanj svoj čarovniški pogled, da ga je pretreslo po vsem životu, kakor nikoli poprej v življenju. Žensčina ga je gledala liki sam bognasvaruj, njegova roka je dregetala v njeni... Že je kanil pobegniti pred slabotno žensko, pa je odvrnila sama njegovo desnico in ga nahrulila: »Tnalo veržejsko! Gleda vame bedasto kakor vol! Niti v sorodu nisi z ugrabljeno in tebi, teslo mustačasto naj prerokujem usodo deklin? Če bi bil vsaj prinesel seboj ono ruto, v katero so

delu je ameriško brodovje v Tihem Oceanu. Ker imajo časa 4 leta, bodo otok že iztaknili, če se ni pogreznil vsled potresa in če je sploh kedaj obstojal.

Pozor! Pozor!

Za češčenje presvetega Reš-njega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

raznovrstna hišna in hlevska dela. Nekateri, ki bi radi hitro obogateli, pa z mrzlično naglic pripravljajo vse, kar je potrebno za otvritev novih nasafov. Jaz pa pravim, ljudje božji, le bolj počasi, da si prstov ne opečete, kajti hmeljske cene so silno zapeljive, hmeljski kupci pa zelo muhasti. Smučarjev in seveda tudi smučaric pa kar mrgoli pri nas v Šmarski dolini. Vse je na smučeh, staro in mlado, čeprav so smučke včasih presneto muhaste, ker nosijo svoj tovor, kadar se jim pač zljubi. Vkljub temu pa šport gospoda Smuka zelo lepo napreduje.

Sv. Jedert nad Laškim. Smrt pobira, ne izbira: Blan Helena, Laznik Justa, Nemeč Silva, Krašek Mica, Selič Franca, Lupše Jula, Napret Barbara so ženske, ki jih je smrt pokosila. Tudi moške je morila: Vengust Franc in Knezov Jurij, Seme Ivan, Franc Lavrinčev so šli v večnost. Sedemnajst let je štel najmlajši, sedem in pol križev pa najstarša žena. Vsi naj počivajo v miru! Trnovhribci in Golčani, Hudojamci, Belovljani, Trnovljani, Zagrebanci, pa Rečičani farani.

NOVE KNJIGE.

Drugi zvezek krasnega in vsega priporočila vrednega družinskega lista »Mladika« je izšel pri Mohorjevi družbi v Celju. »Mladika« stane letno 84 Din, s krojno prilogo 100 Din.

Listnica uredništva. Vprašalca iz Savinjske doline: Da ne objavljamo odločb upravnega sodišča v Celju o razveljavljanju občinskih volitev, nismo mi krivi. — Mala Nedelja: Za sporočene novice, ki tudi zanimajo širše kroge, ni treba nič plačati.

Lukolela na ekvatorju v belgijskem Kongu, 20. XII. 1933.

Potovanje v Afriko.

Anton Kramberger, misijonar.

Dalje.

Ker sem imel samo štiri dni določene za ogledovanje pariških znamenitosti, sem moral brž naprej. Kar mimogrede sem si ogledal Eiffel-ov stolp, katerega so že gotovo mnogi bralci vi-

deli vsaj naslikanega. Čudovito delo človeškega uma! Kdor hoče iti na vrh stolpa, mora plačati 30 francoskih frankov za svojo radovednost. Precej slano, kaj ne! In ko prideš do vrha, kaj vidiš? Neštevilno umazanih črnih hiš pariškega mesta!

Montmartre, krasno svetišče, posvečeno presv. Srcu, v njem je izpostavljena noč in dan Najsvetejše! Veličastna stavba, vsa iz rezanega kamna. Nisem veliko občudoval in ogledoval stavbe same, marveč sem rajši molil in prosil presv. Srce blagoslova za pot in delo, ki me čaka. Slovenska domovina, tudi tebe sem se tu spominjal in te priporočal božjemu Srcu, da bi mogla prenesti preizkušnje, ki so prišle nad tebe! Ne obupaj, dragi narod slovenski, še ti bo sijalo solnce!

Nekako nerad sem šel iz svetišča, pa sem moral iti. Kod sem te dni vse hodil, tu ne morem popisati, ker nimam dovolj časa. Prav pošteno so se mi zamerali Parižani zavoljo vstopnine, ki sem jo moral povsod plačati. Ti prešmentani ljudje odirajo tujca, da je joj. Povsod, kamor prideš, plačaj vstopnino, ki ni ravno majhna. Najmanj so še zahtevali za vstop v Pantheon, namreč samo 2 franka, drugod pa povsod po 5 frankov, ponekod celo 25. Edino zaplenjene topove, ki so na dvorišču vojnega muzeja, so pustili gledati brez vsake vstopnine. V neki cerkvi je neka dama prav sitno zahtevala, naj kaj darujem za afriške misijone. Odgovorim ji: »Oprostite, gospa, jaz vprav tja potujem. Torej lahko kar meni izročite, kar ste nabrali. Tu, prosim, moj potni list.« Kako dolg obraz je naredila! Jaz pa v smeh. Pobegnila je iz cerkve. Ni namreč pobirala za misijone, marveč za — svoj žep!

Pariških zanimivosti sem bil kmalu sit, nekaj zavoljo presnete vstopnine, s katero odirajo tujca, nekaj pa zato, ker je bilo preveč naenkrat. Ne smem pozabiti zabeležiti naslednje: Obiskal sem tudi tisto cerkev, mislim, da ima sv. Gervazija za patrona, v katero je

med svetovno vojno udarila med službo božjo ob 10. uri predpoldne nemška granata in napravila strahovito opustošenje. Porušila je polovico oboka v srednji ladji in ne vem koliko ljudi pobila, ker je bila cerkev polna vernikov. Od zadaj, ko se pride v cerkev, visita dve sliki, ki predstavljata to razdejavanje ob času svetovne vojne.

Zadnji dan sem še malo v Versailles (Vrzej, kakor rečejo Francozi) šel pogledat. Tu stoji grad nekdanjih francoskih kraljev. Najprej sem moral plačati prav pošteno vstopnino, za kar pa mi ni bilo preveč žal, ker se tu res vidijo krasne reči. Posebno me je zanimala krasna grajska kapela. Pokazali so mi tudi dvorano in mizo, kjer je bil podpisan po svetovni vojni mir z Nemčijo. Tudi nekdanji kraljevi vrtovi ter parki so res krasni. Če ima kateri izmed čitateljev kaj dosti jurčkov na razpolago, mu svetujem, naj si gre to krasoto sam ogledat.

Po štiridnevem ogledovanju mesta sem bil bolj utrujen, kakor če bi kosil po pesniških travnikih. Kar oddahnil sem se, ko sem iz vlaka opazoval prostrana in skrbno obdelana polja, katera se razprostirajo proti belgijski meji. Po dobri uri vožnje z brzovlakom smo prišli do kraja, kjer je bila med vojno fronta. Še sedaj so tam deloma ohranjeni betonirani strelski jarki. Tu in tam se vidijo porušene vasi, zraven njih pa so pozidane nove. Po prostranih pašnikih so se pasle velike črede lepo rejene goveje živine, po večini črne z velikimi belimi lisami. Takšno živino sem opazil tudi v Belgiji. To so tiste svetovno znane krave mlekarice, ki dajo pri skrbni postrežbi do 45 litrov mleka na dan. Slovenski kmetovalci, sem bi trebal, da bi se šli učiti, kako se mora živina krmiti, da je od nje res kaj dohodka.

Na francosko-belgijski meji zopet vse žepe prevohajo ti prešmentani finančarji, ki v svojem, menda na celem svetu edinstvenem preizkovanju res zaslužijo, da bi jih kura pičila, kakor

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Roroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

kapale materine solze, bi nekaj lahko rekla. K meni morata oče ali mati, ker ju spaja najožje krvno sorodstvo z osebo, koje usodo naj uganem! Tako se mu je godilo. Lahko si mislite, da nisem dal zlodejevi sestri ne denarja, ne mesa in ne pijače!

Draša je govoril istino. Po temeljitem razmišljanju sta odjezdila čez par dni do Herpice z obilnimi darovi Ropoša in Draš, ki je bil za vodnika.

V temni čumnati pri brljenju sveče in podaji desnice je zvedel junak Ropoša prerokbo, da so mu klecnile noge in je omahnil po klopi.

Herpica mu je povedala iz oči v oči brez prikrivanja: »Vrnitev hčere boš doživel samo ti. Kar še ni bil nobeden iz Veržeja, boš postal ti — stari oče sinu turškega mogočnjaka!«

Pogled v bodočnost ugrabljenega edinke je bil razgrnjem pred očetom v nekaj besedah brez posebne razlage in tolmačenja. Vedeževalka je upihnila luč, hušnila iz štibelca in pustala staro grčo samega, dokler si ni toliko opomogel od groznega presenečenja, da se je zmotal na svetlo.

Pri pogledu na prepadeni gospodarjev obraz je uganil tudi Draša, da z Vido ni in ne bo dobro. Prav

nevoljen je razkladal prinešene darove in je potegnil sam na dolgo iz čutare, predno je upal iz sebe zunaj pri solčni svetlobi z vprašanjem: »Neža, no — no, dosti si dobila. Prerokuj še meni, kaj neki čaka mene?«

Niti prav končal ni radovednosti, že je čul, česar ni pričakoval in še manj verjel: »Ti, lakonca veržejska, utonil boš v sodu vina!«

Draša ni bil strahopetec, pa ga je le osupnilo par preroških besed, da je odprl na široko usta, kakor bi razpotegnil staro lesno na plotu, ni spravil iz sebe niti besedice v odgovor, ne pa da bi bil pljunil babnici v obraz, kakor se je ponašal pozneje med Veržejci na izmišljeno plat.

Gospodar in sluga sta jezdila izpod Ptujске gore v Veržej brez pomenkov.

»Hauptman« Ropoša ni zaupal po vrnitvi ne ženi, ne Drašku ali komu drugemu, kaj je zvedel o Vidini usodi iz ust ptujskogorske čarodejke.

Draša, ta je seve barlantal o svoji smrti v polnem vinskem sodu. Sam se je krohotal ženski dalekovidnosti in z njim ves Veržej.

(Dalje sledi.)

Prleki pravijo. Ko sem nekega Belgijca, ki se je z mano iz Pariza vozil, povprašal po vzroku tih sitnosti, mi leta odvrne: »Na tej meji je zelo razvito tihotapstvo. Ravno pred par dnevi so odkrili res izviren način šverca s tobakom. Že dalj časa so opazovali financarji, kako po neki reki plava s francoske strani ogromna množina buč. Od začetka se niso veliko zmenili, odkod so buče v vodi. Mislili so si pač, da je bila v hribih, kjer reka izvira, kakšna ploha, ki je odnesla te tikve z njiv. Nekega dne pa se je nekemu financarju zahotelo, da bi jedel buče. Kdo naj popiše njegovo začudenje, ko najde v njej polno tobaka. Seveda je bil takoj alarm po celi reki in začel se je prav divji lov za bučmi. Celo kmetom po dvoriščih in po njivah so preiskali vse buče, ali ni morda v kateri namesto bučnih jedrc ali koščic zrastel tobak. Nič se niso financarji ozirali na ogorčene proteste gospodinje, marveč so z največjo brezobzirnostjo mrcvarili prešmentane buče.« Neki debeluhar, ki se je tudi vozil v istem vagonu, se je ob tem pripovedoval tako smejal, da sem se bal za njegov trebušček, da se ne bi tudi iz njega vsul tobak, ta tako dragocena in preganjana, a vendar od mnogih zelo čislana rastlina.

Od mesta Charleroi naprej do Liégea (Lježa) ali Lüttich, kakor Nemci pravijo, sem videl ogromne kupe, podobne velikim mravljiščem. To so takozvani šterci ali prostori, kamor vozijo iz rudnikom zemljo in drug neporaben material. Ker je pokrajina večinoma ravna, oziroma posejana z majhnimi, valoviti mi, komaj do 10 m visokimi hribčki, delajo ti kupi, ki so ponekod do 200 m visoki, zelo čuden vtis. V teh krajih so namreč največji belgijski rudniki, v katerih dela tudi precej Slovencev, kakor sem pozneje v Liégeu zvedel. Ob poldne je privozil naš ekspresni vlak na glavno postajo v Liégeu. Tu me je čakal vizitator belgijske province misijonarjev. Po prav prisrčnem pozdravu me je odpeljal v naš samostan v ulici San Pierre (Sv. Petra). Je to večinoma staro poslopje, ki je bilo nekdaj last starih belgijskih patricijev. V Liégeu sem ostal z malimi presledki skoraj 2 meseca. Trebalo je namreč pripraviti vse potrebno za potovanje v Afriko: obleko, perilo in sto raznih drobnarij, ki jih človek potrebuje v tropičnih krajih. V Afriki namreč ni tako, kakor v Evropi, da bi šel in sproti kupil, kar se rabi, ampak je treba vse nakupiti v Evropi vsaj za eno leto naprej. Poglaviten je klobuk, kateri je iz plutovine (snov, iz katere delajo zamaške za steklenice) ter ima obliko avstrijske je-klene čelade, kakršne so nosili vojaki med svetovno vojno. V Afriki se mora najbolj varovati glava pred pekočim solncem, ki ima tukaj res posebno moč. V Evropi vsak gleda posebno spomladi in jeseni, da kolikor mogoče pride na solnce, tu pa se je treba skrivati pred njim.

Iz Liégea sem napravil več sprehodov v okolico, ki je popolnoma industrijskega značaja; povsod tisti ogromni kupi ali šterci in pa tiste značilne rudniške naprave za dviganje rude. Nekatere teh jam so baje do 2000 m globoke:

tako so mi pravili rudarji, ki tam kopljejo. Ob dani priliki sem obiskal tudi porušeno trdnjavo Loncien v Ansu, ki je oddaljena dobrih 7 km od Liégea. Dalje sledi.

Ali si že obnovil naročnino?

Poslednje vesti.

Politične novice doma in v inozemstvu.

ZASEDANJE BANOVINSKEGA SVETA.

Dne 4. februarja je bilo otvorjeno v Ljubljani redno zasedanje banovinskega sveta, da razpravlja o proračunu za leto 1934-1935, o uredbi za družinske nameščence in o uvedbi banovinske trošarine na alkoholne pijače.

Banovinski proračun.

Proračun splošnih banovinskih dohodkov in izdatkov (brez proračuna banovinskih podjetij) je znašal zadnja leta v dinarjih:

1931-32	116,353.000
1932-33	110,324.000
1933-34	87,561.000
predlog za 1934-35	90,963.000

Predlog novega proračuna je torej za 3,4 milijona Din večji nego proračun za l. 1933-34; nasproti proračunu za leta 1932-33 pa je predlog za 20 milijonov Din nižji.

Banovinski dohodki se v predlogu novega proračuna v primeri s prejšnjimi proračuni delijo takole (v milijonih dinarjev):

	1932-33	1933-34	1934-35
banovinske doklade	50.19	45.07	48.00
trošarine	41.30	19.45	18.40
banovinske davščine in			
takse ter ostali dohodki	18.83	23.02	17.56
državna dotacija			7.00

Donos banovinskih taks je predviden v višini 13.75 milijona dinarjev (v tekočem proračunu 12.55), dohodki iz prejšnjih let pa so vnešeni le s svoto 2 milijona Din nasproti 9 milijonom v tekočem proračunu.

Proračun banovinskih podjetij, ki je ločen od splošnega proračuna, znaša po predlogu za leto 1934-35 — 39.97 milijona dinarjev nasproti 42.96 milijona dinarjev v tekočem proračunu in 47.58 milijona dinarjev v proračunu za leto 1932-33.

Balkanska pogodba začasno podpisana. — Dne 4. februarja so začasno podpisali v Beogradu v zunanem ministrstvu končno besedilo pogodbe o balkanski zvezi. Štirje zunanji ministri: Grčije, Rumunije, Turčije in Jugoslavije so sklenili, da se izvrši uradni podpis omenjene pogodbe v Atenah v teku tedna. Besedilo pakta (pogodbe) o balkanski zvezi bo objavljeno takoj po podpisu v Atenah.

Ustanovitev socijalistične stranke v naši državi. Zadnje dni se je vršil v Beogradu socijalistični kongres, katerega so se udeležili tudi delegati socijaldemokratske stranke iz drugih držav. Na tem kongresu je bilo sklenjeno, da se osnuje socijaldemokratska stranka Jugoslavije z vednostjo vodstva II. internacionale v Cürichu.

Avstrijski državni kancler dr. Dollfuss bo še ta teden posetil Budimpešto. Namen in cilj tega obiska je: poglobitev odnošajev med Avstrijo in Madžarsko.

Preosnova francoske Daladierjeve vlade. — Ker je odstranila Daladierjeva vlada pariškega policijskega prefekta, sta podala ostavko

finančni in vojni minister. Novi vojni minister je postal znani Paul Boncour, finančni pa Marcheadeau.

Po preosnovi Daladierjeve francoske vlade. V zgorajni notici poročamo, kako naglo je izpopolnil francoski ministrski predsednik Daladier svojo vlado, v kateri sta podala ostavko dva ministra. Javnost in to predvsem pariška s tem korakom nikakor ni zadovoljna. Jutri dne 7. februarja bi se naj predstavila zbornici nova vlada. Že v naprej so napovedali za ta dan državni udar in revolucijo. Vlada je zbrala v Parizu 30.000 vojakov, ki so v najstrožji pripravljenosti, da očuvajo parlament pred razbesnelimi množicami.

Japonska ponuja ameriškim Zedinjenim državam zaključitev pogodbe o medsebojnem nenapadanju.

Novice.

Prošnja do gg. duhovnikov. Za obračun za slov. obrednike potrebujemo seznam onih izvodov, ki so prišli iz ljubljanske škofije v lavantinsko. Prosimo, da bi blagovolili nam vsi ti gg. duhovniki, ki so zase ali za druge kupili katerekoli slov. obrednik drugod, kakor pri Tiskarni sv. Cirila, da bi nam na naše stroške to javili. Zahvaljujemo se že v naprej. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Velik vlom na Polzeli. V noči od 31. januarja na 1. februarja je bilo vlomljeno v tekstilno tovarno na Polzeli. Vlomilci so odnesli 23.000 Din, 405 francoskih frankov, 210 holandskih goldinarjev, 100 švicarskih frankov, 199 ameriških dolarjev, 750 italijanskih lir, 159 tucatov ženskih nogavic in 1 browning, seste ma »Walter«, kaliber 6.35.

Požar v sredini Kamnika. Dne 4. februarja v zgodnjih urah je izbruhnil požar pri 13 stopinj C pod ničlo v gospodarskem posloplju gostilne na Grabnu v sredini Kamnika. Gašenje je bilo otežkočeno, ker je vsled prehudega mraza mrzvovala v ceveh voda. Gasilci so ogenj kmalu omejili. Iz spodnjih prostorov posloplja so rešili, kar je bilo mogoče. Zgorela je vsa krma in slamoreznica. Vse sumi, da gre za požig.

Novo ordinacijske ure. Šef kirurškega oddelka mariborske bolnice dr. Černič Mirko, ordinira od 11. do 13. ure Gosposka ulica 49, tel. 23—58. 105

Prireditve in dopisi.

»Kovačev študent«, zabavno spevoigro, nam odpóje v nedeljo popoldne ob štirih v dvorani Zadrúžne gospodarske banke v Mariboru Slovensko pevsko društvo »Maribor«. Vstopnina zelo majhna. Kdor se hoče pošteno zabavati, naj ne zamudi te prilike.

Št. Ilj v Slov. goricah. Vsak človek, tudi preprost in ne bogat, si želi razvedrila. V današnjih dneh gospodarske stiske pa si morejo le nekaterniki privoščiti drage pustne zabave. Da se bo pa mogel vsak poceni in pošteno razvedriti v letošnjem pustu, bo Katoliško prosvetno društvo vprizorilo burko v treh dejanjih »Izgubljeni in zopet najdeni mož«. Vsak, ki se želi iz srca nasmejati, pridi v Slovenski dom v nedeljo dne 11. t. m. ob treh popoldne, ali pa na pustni torek zvečer ob 7. uri. Vljudno vabi odbor.

Makole. Prosvetno društvo v Makolah priredi v nedeljo dne 11. t. m., ob 15. uri igro »Guzaj« v petih dejanjih in sicer v posojilniški dvorani v Makolah. Prijatelji poštene zabave se vabijo, da se prireditve udeležijo v obilnem številu!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Halo! Halo! Pri Sv. Tomažu pa nekaj bo! Kar se še nikoli ni zgodilo, se bo v nedeljo dne 11. februarja vršilo,

v Društvenem domu popoldne ob treh, zato naj pride vse, kar hodi po dveh. K nam pridejo ministri, na glavah jim sedijo svetli pisarki. Kakšno prijetno senzacijo doživimo, da vidimo tako »visoko živino«. To an še več se v igri »Gospa ministrovka« nudi, zato pa nobeden te prilike ne zamudi!! Saj pa tudi lahko se zgodi, da katera Tomaževčarka ministra poroči. V igri »Gospa ministrovka« »špegel« dobi, kako naj se kot ministrovka zadrži. Kdor želi pri mandarinih v avdienco iti, mora o pravem času na licu mesta biti. Odzovite se prijaznemu vabilu, in nas posetite v obilnem številu. Kdor ni siguran za svoj meh, naj si ga da zavarovati za smeh. Vsake mu pa bi bilo žal, ako bi doma ostal. To se vrši v nedeljo pred pustom, ko se nosijo klobase k ustom.

Limbuš pri Mariboru. Požar. Huda nesreča je zadela v petkovi noči 26. januarja g. Franca Lešnik, p. d. Bolkota, posestnika v Vrhovem dolu št. 85. Na dosedaj še nepojasnjen način je izbruhnil požar, ki mu je uničil vsa gospodarska poslopja. Gospodar je kot običajno druge večere, predno so legli k počitku, pregledal hlev in drugo, če je vse v redu; tembolj, ker je malo prej domač pes čuvaj hudo lajal; a ni našel ničesar sumljivega. Nič hudega sluteč, so vsi zaspali, a komaj uro na to je zagorelo na desnem vogalu gospodarskega poslopja. V hipu je bilo vse v ognju. Sosedom, ki so v naglici prihiteli na pomoč, se je nudil strašen prizor. Na samotni vrhu hriba, daleč od vode stoječa domačija je bila brez rešitve izročena ognjenim zubljem. K sreči so mogli rešiti še živino iz hlevov. Z ogromnim naporom in skrajno požrtvovalnostjo so ohranili stanovanjsko poslopje, da ni postalo še to žrtev plamenov. Zgorelo pa je 20 kokoši, nad 60 mq sena, slama, vsi gospodarski stroji, na kratko povedano sploh vse, kar je bilo tam. Uničeni so vozovi, plugi itd. Nedavno je izgubil ženo, lani mu je tragično preminul sin, a sedaj je še ta huda nesreča prišla nad vrlega, uglednega krščanskega moža. Po vsemu sodeč je ogenj podtaknila zlobna roka. Uvedena preiskava krivca ali krivcev še ni dognala. Sčasoma pa se bo morda tudi to zvedelo, saj »nič ni tako skrito, da ne bi bilo kdaj očitno!« Z hudo prizadetim sočustvujejo vsi, ki ga poznajo.

Rogaška Slatina. V nedeljo smo spremljali k večnemu počitku g. Jožefa Vajda v starosti 83 let. Kako je bil pokojnik priljubljen daleč na okoli, je pričal njegov slovesni pogreb, katerega se je udeležilo ogromno veliko ljudi. Pokojni g. Vajda je bil neumorni delavec na prosvetnem polju in častni član gasilskega društva čez 30 let. Po cerkvenih obredih se je ob grobu poslovil z ganljivimi besedami načelnik gasilskega društva g. Bratuš, ter je orisal vsa njegova zaslužna in plodonosna dela. Pokojni g. Vajda zapušča ženo in 4 otroke, katerim pa je preskrbel, da so dobro preskrbljeni. Naj mu bo lahka domača zemlja, preostalim izrekamo iskreno sožalje! A. K.

Iz zagrebške torbe. Veliko je zagrebških skrbi. Največje nosijo seveda mestni očetje, ki jih najbolj skrbi, kako bodo plačali 200 milijonov dinarjev dolga. Pa šole je treba zidati, nekaj stanovanjskih hiš bi radi prodali, pravijo, da nesejo v zgubo. No, nemogoče to ni. Nekateri modre glave so si domislile, da bi se nekatere stanovanjske hiše, saj so nekatere cele kasarne, predelale za šole, pa so drugi takoj zavpili, da se to ne sme zgoditi. Sedaj pa naj mestni očetje vedo, kaj jim je storiti! Pa še ta neprilika je, da njihovo šte-

vilo ni polno. Pravijo, da se mora izpopolniti, manjka jih več kot deset. Saj bi jih morali voliti na novo vse. Pa kaj? Sedaj še ni prave jasnosti o zakonu o občinskih volitvah. Vendar, koliko presenečenj smo doživeli zadnje tedne ravno radi »nezastopnosti« o občinskem zakonu. Zato pa bodo baje kar imenovali potrebno število mestnih zastopnikov. — O elektriki se tudi veliko govori. Ne samo pri Sv. Roku, kjer svetimo še vedno s svečami, čeprav bi radi imeli elektriko, o elektrifikaciji govori cela savska banovina. Takole 400 milijončkov bi bilo treba, pa bo posvetila, sedaj pa še sneg leži in še trava čaka pod rušo tam, kjer naj bi se zgradila centrala. Pa pravijo, da bo, bo! Pa ne iz vode, kot jo znamo delati mi Slovenci. Ta bo iz zemlje! Tam nekje v Zagorju, blizu Marije Bistrice, bodo vjeli nekak plin, ki bo delal elektriko. Tam da je polno tega plina pod zemljo. Doslej je imela ta zamisel v zakupu neka družba, ki pa bi morala tekom treh let pričeti z delom. Vložila je kavcije tri milijone dinarjev. Tri leta so pretekla, z delom niso pričeli, trije milijončki so pa smuknili v državno blagajno. Zagorci čakajo na delo in zaslužek. — V nedeljo so igrala slovenska dekleta. Seveda jih moram pohvaliti. Ne samo iz navade, ampak zato, ker so to zaslužile. Vsi gledalci so bili prav zadovoljni, dekleta pa tudi, ker so žele obilo odobravanja in ke so videle dobro napolnjeno dvorano. — »Pri veselem Slovence« se reče gostilnici tam v Frankovi ulici. Pa je bil res vesel ta dan, ko sem ga obiskal, ne toliko radi mojega obiska (tudi tega je bil vesel, to se razume, saj je vedno vesel, ker se Dobrovoljec piše. Ta dan pa je bil vesel prav posebno zato, ker je našel vlomilca, ki mu je ravno mesec dni preje ukradel 87.000 Din. Na starega leta dan si je dotični potepuh dovolil ta špas, oni dan so mu pa prišli na sled in še dobili pri njem 39.000 Din v gotovini. Drugo se bo pa že še dobilo, vsaj nekaj, pri soudeležencih tatvine.

18. dražba kož divjadi na velesejmu

5. marca. 108

Poslajte nemudoma blago na naslov: Ljubljana, »Divja koža« = Velesejem.

MALA OZNANILA

Iščem službo za konjarja ali hlapca v bližini Maribora na veleposestvo do 1. marca. Naslov v upravi lista. 103

Mlad poročen par želi službo spremeniti s 1. marcem. Zna vsa poljska dela. Ponudbe na upravo lista. 101

Prodam hišo na lepem kraju. Viher, Tezno, Levstikova ulica 7, p. Maribor. 99

Sprejem majerja z 3 delavnimi močmi iz okolice Sv. Lenarta v Slov. gori. Henrik Sarnitz, posestnik pri Sv. Lenartu. 100

Gospodinja se sprejme za stalno. Mlinar Polutnik, Sv. Lenart nad Laškim. 102

Sodarskega pomočnika in vajenca sprejme pri vsej oskrbi v hiši Repič Fran, sodar, Ljubljana, Trnovo. 107

Kupim kmečko posestvo s primernim stanovanjskim in gospodarskim poslopjem v lepi solnčni legi z vinogradom in sadonosnikom. Ponudbe na upravo lista. 106

Pošten hlapec k živini in za vsa poljedelska dela se sprejme. Anton Šuman, Sv. Marjeta ob Pesnici. 111

Pisalni in Singer šivalni stroj proda mehanična delavnica Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 110

Popravila vsakovrstnih šivalnih strojev, koles in gramfonov se priporoča mehanična delavnica Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 109

ZAHVALA.

Za izplačano posmrtnino, ki sem jo prejel od »KARITAS«, Maribor, Orožnova ulica št. 8, se javno zahvaljujem. Zavarovanje »KARITAS« vsakomur iskreno nasvetujem in priporočam! V Mariboru, dne 22. januarja 1934. 104

Jakobič Pavel s. r.

Preteklo leto ste morda pozabili, toda v tem letu ne smete! — Toda kaj?

Naročite tudi vi Sv. pismo!

Sv. pismo je knjiga božjal Ni je knjige, ki bi jo smeli primerjati s Sv. pismom. Pa če moraš katero knjigo imeti doma in jo prebirati, je to gotovo Sv. pismo.

Letos je 1900 let, kar se je godilo vse to, o čemer nam poročajo sv. evangeliji in Dejanje apostolov. Če kedaj, potem naj si v tem svetem letu vsaka hiša oskrbi Sv. pismo, vsaj evangelije in Dejanje apostolov.

V teh težkih časih pomanjkanja denarja smo sklenili omogočiti vsaki družini nakup Sv. pisma. Zato smo nastavili sledeče cene:

Novi zakon (obseg knjige 541 strani) stane broširan Din 6—, polplatno vezan Din 8— in celoplatno vezan Din 15—.

Pri teh cenah se plača papir in knjigovezniško delo. Vse prestavljanje in tiskanje pa je zastonj. Po teh cenah pa prodajamo le sedanjo zalogo in knjige ne bomo ponatisnili. Zato opozarjamo vse, ki si hočejo pravočasno oskrbeti Sv. pismo, da si naročijo čimprej. Za poštnino je priracunati še 2 Din za komad in potem lahko pošljejo v znakmah.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Letošnji popolni solnčni mrk.

Neke posebne vrste nebesni pojav bo letošnji solnčni mrk, ki bo v dneh 13. in 14. februarja. Za nekatera ozemlja po Tihem Oceanu bo solnce letos popolnoma mrknilo.

Solnčni mrk nastane na ta način, da stopi mesec med zemljo in solnce ter slednjega bolj ali manj prikrije. Popoln solnčni mrk je za naš del zemlje redka prikazen. Mi smo vajeni le delnega ali obročnega solnčnega mrka. Glavna senca solnčnega mrka bo romala letos od vzhojne Azije proti Indijskemu Oceanu, Sunda otokom, Avstraliji in k zapadni obali Sev. Amerike do polutoka Aljaska. A tudi po teh ozemljih bo solnčni mrk povečini le delen.

Letošnji popolni solnčni mrk bodo najlepše opazovali s Karolinskega otočja v Tihem Oceanu, ki spada pod Japonsko. Japonska bojna ladja »Kasuga« popelje mednarodno znanstveno ekspedicijo z vso potrebno opremo na Karolinske otoke. Znanstveniki se bodo mudili na Karolinah do dne 23. februarja.

Zadnji obročni solnčni mrk je doživela Evropa dne 17. aprila 1912, prihodnji popolni mrk bomo gledali v Evropi šele dne 1. oktobra 2135.

Dežnikovi vitezi.

Poseben deževni kot tvorijo kraji krog Solnograda, ki se imenujejo »Salzkammergut«. Tamkaj je zmiraj dovolj vode od zgoraj in od spodaj. Tamkajšnji ljudje radi pravijo: »Čudno je na svetu; baš tedaj, ko sije v Afriki solnce, pri nas dežuje.« Že stoletja je v solnograškem kotu v celi Evropi najbolj in največkrat deževalo in še bo seveda vnaprej. In vendar govorijo Solnogračani vsako pomlad: »Letos bo prišlo solnčno poletje. Vsa predznamenja kažejo na sušo.« — Pride poletje pa zopet — dež, dež in zopet le dež.

Samo še v Albaniji igra dežnik tako važno vlogo, kakor pri Solnogračanih. Prvo, do česar se dokoplje vsak odrasli solnograški fant, je dežnik. Jemlje ga seboj, čeravno ne dežuje, ga pač obesi preko rame kakor lovec puško. Ako se prikaže prvi oblak, se že skriva pod marelo.

Ko so morali fantje ob izbruhu svetovne vojne iz Solnograške v Linc k vojakom, so zaprli železnico za 3 dni, da so odpeljali dežnike nazaj v domovino. Solnogračani so jih hoteli vzeti seboj na bojno polje baš tako kakor Albanci.

Grb solnograškega ozemlja tvori — marela. Pri Šentiljčanih je dežnik na grbu zaprt, pri Bolfančanih napol zaprt, pri Strobličanih odprt in pod njim se tišči ter skriva pred dežjem ljubezenski par. Očetje navedenih solnograških trgov so sklenili, da bodo od-

stranili nesrečno marelo z grba, ker sicer preveč trpi dobro ime teh res lepih in zanimivih krajev. Na zboru so rekli Šentiljčani:

»Naša marela na grbu je zaprta, dokaz, da pri nas sploh ne dežuje.«

Bolfančani so bili mnenja: »Naš dežnik je upodobljen na grbu tako, kakor bi se hotel baš kar zapreti, kar pomeni, če kdo pride k nam, ne rabi marele.«

Strobličani so se izgovarjali: »Niti na misel nam ne pride, da bi spremenili častitljivi grb. Saj zaprta marela v našem grbu kriči v svet: Pri nas sedimo na suhem, čeravno povsod drugod dežuje.«

Tako so obdržali do danes vsak svoj grb, ki krasi zadnjo stran njihovih rotovžev.

Prva borza za vodo.

Na Kanarskih otokih (ob severno-zapadni obali Afrike) in sicer na otoku Gran Canaria v mestu Arucas imajo prvo in edino borzo za vodo.

Na Kanarskih otokih je voda tako redka dragocenost kakor po drugod — zlato. Na otoku Gran Canaria dežuje kratko ter močno v zimskih mesecih, od novembra do marca. V ostalih mesecih vlada suša. Iz navedenega dejstva je razvidno, da je voda v suhem času dragocenost. Da ne usahnejo v mesecih brez dežja nasadi, ki rabijo precej vode, kakor banane, zbirajo v zimi s hribov v dolino in proti morju bržečo vodo v ribnike, za jezove ter v cisterne. Od tamkaj jo razpečavajo v suši po nadzemskih cevih po celi pokrajini.

Izvirkov v večjih množinah sploh ni, ker so tla ognjeniškega značaja in se zgubi deževnica v globočine, odkoder teče pod zemljo v morje.

Voda je na Gran Canaria trgovski predmet, s katerim barantajo na borzi. Sedež borze za vodo se nahaja v mestu Arucas, 11 km od prestolice Las Palmas.

Dnevno, tudi ob nedeljah ter praznikih, skozi celo leto določijo na borzi v Arucas vodno ceno. Posestniki, ki ne posedajo lastne vode, jo plačujejo po določenih cenah.

Značilno za glede vode revne Kanarske otoke je dejstvo, da kaznujejo tatvino vode zelo strogo. Stremljenje vseh otočanov gre za tem: posedati kolikor mogoče veliko vode.

Na Gran Canaria so družine, ki živijo samo od prodaje vode. Celo doto za možitev zrelih deklic računajo po pesti vode. Kdo razpolaga s precejšnjo množino vode in ima več hčera, bo gotovo vse dobro omožil.

Samo po sebi umevno je, da pazijo otočani pri nakupu zemlje, kako in v koliko se da preskrbeti z vodo.

Ako ima posestnik na Kanarskih otokih srečo, da kupi kos zemlje, na kateri je dovolj vode, postane preko noči milijonar. Ljudje, ki so bili včeraj še revne pare, pa je odkril inženjer na

njih posesti prav globoko pod zemljo vodo, se prelevijo na mah v bogatine. Kar velja za otok Gran Canaria glede vode, velja tudi za ostalo otočno skupino. Kanarski otoki so zelo bogati, ker izvažajo z njih: banane, sladkorni trs, tobak, vino itd.

Nezvesta nevesta. Ženin: »Nesramnost! Kajenja me je odvadila, pijačo sem pustil radi nje, denar mi je posodila, katerega ji moram vrniti — in sedaj bo vzela drugega.«

»Kaj ti ne ugaja na nevesti?«

»Njena preteklost.«

»Saj je vendar neoporečena!«

»Tisto že, a je veliko predolga.«

Natakar: »Ali vam kaj ne ugaja? Zakaj ne jeste?«

Gost: »Obžalujem, ker ste ubili tega zajca ter ga spekli, gotovo bi še bil polvil več miši.«

Oslovski hrbet.

Avstrijski feldmaršal grof Montecuculi je imel adjutanta ali pribočnika z imenom Cicogna. Bil je sicer hraber ter dobrovoljen možakar, a nepopisno zabit. Feldmaršal je obdržal oficirja v službi, ker je bila to želja na najvišjem mestu. Na šaljivo plat prikrojeni poveljnik je imenoval svojega adjutanta napram zaupnikom »generalštabnega osla«.

Ko je potolkel grof Montecuculi dne 1. avgusta 1664 pri Št. Gotardu na Madžarskem turškega velikega vezirja Mohameda Körrili, je zahteval na bojišču papir in svinčnik, da bi takoj odposlal prvo in kratko poročilo o zmagi cesarju. Brez vsega je iztrgal pribočnik Cicogna iz svoje beležnice kos pergamenta ter ga je ponudil predstojniku. Na bojišču tudi ni bilo pri roki mize, se je pač pripognil pribočnik in je dal maršalu svoj hrbet na razpolago. Med smehom je pisal poveljnik na pribočnikovem hrbtu naslednjo beležko na cesarja: »Veličanstvo! Danes od 9. ure naprej sem imel posla s Turki in slednjič sem le premagal velikega vezirja. Upam, Veličanstvo bo veselo. Pisano na hrbtu osla v taboru Št. Gotard.« Ko je končal maršal pisanje, ga je izročil adjutantu z besedami: »Prepišite listič in naj ga odnese kurir takoj na Dunaj.«

Cicogna je izpolnil povelje. Naenkrat pa je pognal papir na tla in izjavil, da ne zapiše niti ene črke. Bled od jeze je rohnel, da se ne pusti proglašiti za — osla.

»Kaj za božjo voljo se razburjate?« se je opravičeval maršal. »Če bi bili vi osel, bi ne služili pri meni za adjutanta. Stari ste pa že dovolj, da bi lahko znali, da je pergament, na katerega sem pisal, iz oslove hrbtna kože.« — Osmešeni se je povsem zadovoljil s poveljnikovim pojasnilom.

V prebavnih organih telesa.

Kadar ni kaj v redu v prebavnem organizmu telesa, se to pokaže na razne na-

čine. Tak človek na primer nima apetita, občuti večkrat odvratnost od jedi, nekaj ga vedno draži na podrigavanje, jed mu težko leži v želodcu, muči ga glavobol, počuti se utrujenega, težko se poda na delo, je slabe volje in nima naravno v redu stolice. Fellerove Elsa-

pilule ojačijo želodec in čistijo telo, čistijo tudi kri. 6 škatlic 30 Din, 12 škatlic 50 Din že z zavitkom in poštnino pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrj 341, Savska banovina.

Odobr. od Min. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

MALA OZNANILA.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor. — Upravništvo.

Kupim stari voz, teža 600 kg. Roškar Rudolf, Dobrenje 7, Pesnica. 91

Prodajam posestvo in kovaško orodje. Naslov v upravi lista. 93

Sprejem hlapca, gostilna Partlič, Sv. Margjeta ob Pesnici. 89

Predivo zamenjaš ugodno za vrvarsko blago pri Kučanda, vrvar, Sv. Jurij ob juž. žel. 87

Kravarja oženjenega, srednjih let, brez otrok, sprejme v službo takoj graščina v Sv. Pavlu pri Preboldu. 90

Cepijene trte: silvanec, laški rizling, muškati silvanec, burgundec na podlagi za kamenolapornato lego kupim do 1000 komadov: Nekrep Alojz, gostilničar, Maribor, Vetrinjska ulica 4. 92

Prvovrstna sadna drevesa, jabolčna in hruškova, vrste sadnega izbora, nudi po nizki ceni: Anton Slodnjak, Sakušak, pošta Juršinci pri Ptuj. 42

Prodajam: polovični kontrabas, trombo c flavto. Kupim: c trombo. Horvat, godb., Ptuj. 98

Kože vseh vrst divjačine kupujem. P. Semko, krznar, barvanje in strojenje kožuhovine, Maribor, Gosposka ulica 37. 1136

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem spopolnil

zalogo krst

(mrtvaških rakev) ter se dobijo vse vrste istih kakor tudi vse potrebščine po znižani ceni pri

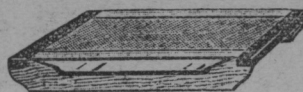
Alozij Munda

mizarstvo v Mariboru

nasproti Magdalenske cerkve, Taborska 2. 1

Žični vložki

kom. po Din 100.—

Žični vložki iz izvanredne trde žice kom. po Din 150.—

Afrik madrace 3delne Din 250.— Pri naročilu se prosi natančna notranja mera postelje. 364

„WEKA“ MARIBOR Aleksandrova cesta 15.

OGLASI v »Sl. gospodarju« imajo najboljši **uspeh!**

Za cerkveno ljudsko pesje

smo vam pripravili cerkvene pesmarice, ki smo jim določili kar najnižjo ceno:

1. Cerkevna ljudska pesmarica samo po Din 3.—. Obsega 100 izbranih pesmi.
2. Venec sv. pesmi, obsega ravno 1000 cerkvenih pesmi, stane broš. Din 10.—, vezana Din 26.—. Venec sv. pesmi in Molitev, vez. v eni knjigi Din 30.—.
3. Prijatelj otroški (molitve in pesmi z notami za šolsko mladino), broš. Din 2.—, vez Din 5.50 in Din 7.50.
4. Jezus, blagoslovi nas! (Slomškovke blagoslovne pesmi z notami), Din 5.—.
5. Kvišku srca (pesmarica z notami), broš. Din 12.—, vez. Din 20.—.

Poleg teh naročajte tudi vse ostale cerkvene skladbe, novejšje in starejšje, pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

Plučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluznati kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, zaslinjevanje, bruhanje krvi, naduha, astmatično hropenje, bodljaji itd., se dajo ozdraviti!!

Pred uporabo: **NA TISOČE OZDRAVLJENIH!** Po uporabi: **Zahtevajte takoj mojo knjigo »Nova umetnost hranjenja«, ki je že mnoge rešila.**

POPOLNOMA ZASTONJ

dobite mojo knjigo, iz katere lahko črpate mnogo potrebnega. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoč ena nagel način temeljito in brez nevarnosti iznebiti svojih bolezni, naj piše še danes! Ponovno naglašam, da dobite moje pojasnilo povsem brezplačno, brez vsake obveznosti z svoje strani, in bo vaš zdravnik gotovo pristal na ta od prvovrstnih profesorjev kot odlično priznan novi način hranjenja. Zaradi tega je v vašem interesu, da takoj pišete, pa boste od našega tamošnjega zastopstva takoj postreženi.

Črpajte pouk in okrepljeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vsebuje okrepilo in življenjsko uteho in se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. Poštno nabiralno mesto: 00

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN, Ringbahnstr. 24, Abt. 494.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

POSTELJNE ODEJE Dražba zastavljenega blaga

v priznano najboljši izdelavi in kvaliteti dobite najceneje samo
pri izdelovanju posteljnih odej 95

A. STUHEC, MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 24

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica šte. 46, bo
dne 14. februarja 1934. - Efektna dražba od 9. do 12. ure
dopoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure (popoldne).

Obeljeno šibje kulturne vrbe (salix americana) in sadike te proda Jos. Zupanc, Ptuj. 97

Za bučnice, luščene in neluščene, zamenjam pristno bučno olje. Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg in Guščeva ulica 2. 64

Veвериčje in druge kože od divjačine kupuje po najvišji ceni: I. Ratej Slovenska Bistrica. 38

Dobro toplo zimsko blago

kupite poceni pri
manufakturni veletrgovini
Franc Dobovičnik, Celje,
Gosposka ulica 15. 157

Močno flanelo za perilo od Din 7.— naprej
Barchente za obleke od Din 9.50 naprej
Berlinski robci za ogrniti od Din 80.— naprej
Sukno črno in modro (za Uberjackne) od Din 45.— naprej
Sukno za obleke in kostume od Din 28.— naprej
Debelo sukno za površnike po najnižji ceni.
Zimsko perilo za moške, ženske in otroke po neverjetno nizki ceni!

Ženini in nevestel

Ste vabljeni, da nakupite vse potrebščine, ki jih rabite za bodoči stan, edinole pri meni, ker le takrat bode vse srečno, če bo gnezdo prijetno.

Zakaj je ravno pri trvdki Dobovičnik, Celje, tako poceni?

Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.

Ker nima velikih režijskih stroškov.

Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne plačuje najemnine.

Ker je trgovina v stranski Gosposki ulici, mora ceneje prodajati, da z nizko ceno stranko privabi!

Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«.

Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.

Ker ima velik promet in vsled tega vedno sveže blago.

Nizke cene! Prosti ogled vseh zalog! Vljudna postrežbal Vam jamči za dober nakup veletrgovina

Franc Dobovičnik, Celje

Poštšina plačana v gotovini.

CIRILOVA KNJIŽN. LXXXVII. ZV.

S U Ž N J I

Nad vse zanimiv roman, ki bo izhajal v 12 zvezkih, oziroma v treh knjigah leta 1934, ki nam popisuje trgovino s sužnjil Kdor je bral že kak Karl Mayev roman, bo videl, da je ta od vseh vendar le najboljši! Naročniki plačujejo samo 10 obrokov po Din 13.— za broširan, ali 10 obrokov po Din 17.— za vezane izvode.

Vsi, ki si izposojate knjige v knjižnicah, društvenih, župnijskih ali šolskih, zahtevajte takoj tako dolgo knjige Karl Maya, da bodo upravitelji knjižnic videli, da ga res morajo imeti!

Dečki in fantje, to so knjige za vas, da ni takih!

Prvi zvezek novega romana je že izšel, zahtevajte ga na ogled, vam ga koj dopošljemo! Naročila sprejema

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62,000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!